

İslâm Dîni'ne göre dünyevî ve uhrevî mutluluğun tek yolu
Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esaslarına göre inanıp yaşamaktır

**İSLÂM DÎNİ'NE GÖRE
DÜNYEVÎ VE UHREVÎ
MUTLULUĞUN TEK YOLU,
EHL-İ SÜNNET VE'L-CEMÂAT
ESASLARINA GÖRE İNANIP
YAŞAMAKDIR**

Y A Z A N

Ali.Celâleddin Karakılıç

Diyanet İşleri Başkanlığı

Eski Dini Hizmetler ve Din Görevlilerini

Olgunlaştırma Daire Başkanı, Fahrî vâiz

İ.H.L. Meslek Desleri Emekli Öğretmeni

2014

İslâm Dîni'ne göre dünyevî ve uhrevî mutluluğun tek yolu
Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esaslarına göre inanıp yaşamaktır

**İSLÂM DÎNİ'NE GÖRE
DÜNYEVÎ VE UHREVÎ
MUTLULUĞUN TEK YOLU,
EHL-İ SÜNNET VE'L-CEMÂAT
ESASLARINA GÖRE İNANIP
YAŞAMAKDIR**

Y A Z A N

Ali.Celâleddin Karakılıç

Diyanet İşleri Başkanlığı

Eski Dini Hizmetler ve Din Görevlilerini

Olgunlaştırma Daire Başkanı, Fahrî vâiz

İ.H.L.Emekli Meslek Desleri Öğretmeni

2014

İslâm Dîni'ne göre dünyevî ve uhrevî mutluluğun tek yolu
Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına göre inanıp yaşamaktır

Besmele, Hamdele, Salvele

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ. لَا الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ. لَا مَالِكِ یَوْمِ الدِّیْنِ. ط اِبَّاكَ نَعْبُدُ وَاِبَّاكَ نَسْتَعِیْنُ. ط
اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ. صِرَاطَ الَّذِیْنَ اَنْعَمْتَ عَلَیْهِمْ لَا غَیْرَ الْمَغْضُوْبِ عَلَیْهِمْ وَلَا الضَّالِّیْنَ.
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ هَدٰیْنَا لِلْاِیْمَانِ وَالْاِسْلَامِ. وَاللّٰهُ یُهْدِیْ مَنْ یَشَاءُ اِلٰی صِرَاطٍ مُسْتَقِیْمٍ.
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ عَلٰی عِبَادِهِ الَّذِیْنَ اصْطَفٰی.
اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰی اٰلِهِ وَصَحْبِهِ الطَّیِّبِیْنَ الطَّاهِرِیْنَ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِاِحْسَانٍ
اِلٰی یَوْمِ الدِّیْنِ.

Bi'smi'llâhi'r-Rahmâni'r-Rahîm

Bütün âlemlerin Rabb'i, Rahmân ve Rahîm, Din Günü'nün sâhibi olan Allâh'a hamd olsun. Yâ Rabb, biz Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz. Bizleri doğru yola hidâyet eyle. O kendilerine ni'met verdiklerinin yoluna ilet. Gazâba uğrayanlarınkine ve sapıklarınkine değil.

Bizi, îmân'a ve (fitrat dîni olan) İslâm'a hidâyet eden Allâh'a hamd olsun. Allâh, kimi dilerse onu, (kendisinde hayır gördüğü kimseleri) doğru yola iletir.

Hamd olsun Allâh'a ve selâm olsun O'nun beğenip seçtiği (kendisinde hayır görüp doğru yola iletmediği) kullarına.

Salât ve selâm, Rasûl'ümüz Hazreti Muhammed üzerine, tayyib ve tâhir olan Âl ve Ashâb'ının üzerine ve Kıyâmet'e kadar ihsân ile Âl ve Ashâb'ına tâbi' olanların üzerine olsun. Âmîn.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ.

**“Ben cinleri de, insanları da (başka bir hıkmitle değil)
ancak bana kulluk etsinler, (benim varlığımı ve birliğimi
bilsinler, beni noksan sıfatlardan münezze kılıp kemâl
sıfatları ile muttasıf kılarak bana kulluk etsinler),
diye yarattım”.**¹

¹ -Zâriyât, 56.

Ö N S Ö Z

Allâhü Teâlâ, **halifelik** vasfı ile **ahsen-i takvim** üzere (*en güzel bir sûretde*) yaratmış olduğu kullarının dalâlet yollarına sapmamaları için sonsuz rahmetinin bir eseri olarak Hazreti Âdem *aleyhi's-selâm*'dan son peygamber Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm*'a gelinceye kadar gönderdiği peygamberlere Kur'ân-ı Kerîm'in ve İslâm Dîni'nin îmân, amel, ahlâk ve muâmelât esâslarını, *-bir hıkmete mebnî, îmân esâslarına te'sîr etmeyen ba'zı amelî konular hâriç-* tebliğ etdirmiş ve onlardan bu konulara riâyet edeceklerine dâir **kesin söz** almıştır.² Fakat bu toplumların ekseriyyeti böyle bir ni'metin kadrini bilmeyerek yaptıkları bu mukâveleyi türlü şekillerde bozmuşlar, kendilerine tebliğ edilen dîn kurallarının aslını kaybederek dalâlete düşmüşler, bunun neticesi olarak da dünyevî ve uhrevî azâba-gazâba lâyıık olmuşlardır.

Allâhü Teâlâ'nın, son peygamber olarak gönderdiği **Raûf** ve **Rahîm** sıfatlarının sâhibi sevgili Rasûlü, Hazreti Muhammed *sallâ'llâhi aleyhi ve sellem* de, üzerine bir toz konmasına bile râzı olmadığı ümmetlerinin böyle bir hâle dūçâr olmamaları için her türlü uyarıyı yapmış, her türlü şirk, küfür, bi'dat, tefrika, dalâlet, nifâk ve anarşi yollarından uzak

² -Allâhü Teâlâ'nın isimleri, sıfatları, ilmi ve kelâmı, ezeli ve ebedîdir. Bunun için O'nun kelâmı olan Kur'ân-ı Kerîm de, ezelde, mâhiyyeti ve keyfiyyeti bizce bilinmeyen Levh-ı Mahfûz'a nasıl yazılmışsa ebede kadar da aynı olup hükümleri aynıdır. Bu husus ile ilgili olarak Kur'ân-ı Kerîm'de, şöyle buyurulmuştur:

بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ ۚ فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ .

“(Kâfirlerin tezkib etdikleri) o (Kitâb) **çok şerefli** (ve kadri çok yüce) **bir Kur'ân'dır**”;

“**Ki o, mahfûz bir levhada** (Levh-ı Mahfûz'da) **dır**”. (Bürûc,21-22)

kalmalarını emr etmiş; buna rağmen bu uyarıları göz önünde bulunduran ve göz önünde bulundurmayan ümmetleri hakkında şöyle buyurmuştur:

سَتَفْتَرُقُ أُمَّتِي عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهُمْ فِي النَّارِ إِلَّا وَاحِدَةً قَالُوا
مَنْ هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ الَّذِينَ هُمْ عَلَى مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي.

*“Benim ümmetim, yakında yetmişüç fırkaya ayrılacaktır. Bunların hepsi Cehennem'dedir. Ancak birisi müstesnâdir. -O bir fırka kimlerdir? Yâ Rasûle'llâh (denilince)-. Onlar, benim ve ashâbımın bulunduğumuz i'tikad üzere bulunurlar, benim ve ashâbımın gittiği yoldan gidenlerdir”.*³

لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ.
“Ümmetimden dâimâ hakk üzere gâlib ve zâhir, muhâliflerinden kendilerine zarar gelmez bir tâife (kıyâmete kadar) hiç eksik olmayacaktır”⁴

Bunun için Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in gösterdiği bu doğru yoldan gidenlere ve O'nun Sünnet'ine yapışanlara **“Ehl-i sünnet”**, O'nun gösterdiği ve tebliğ buyurduğu ahkâmı, kendi keyf ve arzularına göre te'vîl ve tefsîr edip değiştirenlere de **“Ehl-i bid'at”** denilmiştir. Ehl-i bid'at'ın, bir çok şubeleri ve kısımları vardır ki bunlar, Kelâm ve Akâid kitâblarında anlatılmıştır.⁵

³ -Usûl-i Fıkıh Dersleri, ss.84. Büyük Haydar Efendi.

Akâid-i Hayriyye Tercemesi, ss.9. Mehmed Vehbi.

“Bu Hadîs-i şerîfi, Hâkim, Müstedrek'inde rivâyet etmiştir”. Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarih Tercemesi.C.11.ss.64-65. Kâmil Miras.

⁴ -Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarih Tercemesi, C.1.ss.78. Ahmed Naim.

⁵ -**Ehl-i bid'at fırkaları** (mezhepleri) hakkında geniş bilgi için bak: **Kısa İlm-i Hâl Bilgileri**,ss.192-202. A.Celâleddin Karakılıç.

Bunun için bir Müslüman'ın, bu esâsları dikkâte almadan ve Ehl-i sünnet veyâ Ehl-i bid'at olduğunu belirtmeden (*umûmî olarak*) “**Ben, ne Sünnî'yim, ne Şîî; Müslüman'ım**” demesi, aslâ doğru bir inanış şekli değildir.

İşte, bu en önemli hakikati bir kere daha “**Ben de Müslüman'ım**” diyen kardeşlerimize hatırlatmak maksâdı ile “**İslâm dîni'ne göre dünyevî ve uhrevî mutluluğun tek yolu, Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esaslarına göre inanıp yaşamaktır**” isimli bu kitâbı hazırlamaya çalıştım. Maksâdımız,

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ.

“**Bizim üzerimize (düşen görev), ap-açık bir tebliğ'den başka (bir şey) değildir.**”⁶

âyet-i kerîme'sinin ışığında **Tevhîd, Şirk, küfür, Bid'at ve Dalâlet** konularını bir kere daha hatırlatmaktan, **Ehl-i sünnet ve'l-cemâat** esaslarını göstermekden ve bunlarla ilgili ba'zı konuları tebliğden başka bir şey' değildir. Bu bakımdan **Tebliğ** bizden, **takdir** kardeşlerimizden, **huküm** Allâhü Teâlâ'dandır.

Ali Celâleddin Karakılıç

02-Kasım-2014
09-Muharrem-1436

⁶ -Yâsîn, 17.

İslâm Dîni'ne göre dünyevî ve uhrevî mutluluğun tek yolu
Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına göre inanıp yaşamaktır

مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ.

“Allâhü Teâla, bir kimsenin hayrini dilerse,

onu dinde fakih yapar

(anlayışlı ve bilinçli kılar)”.

Buhâri, Kitâbü'l-ilm, Cüz'.1.ss.28.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

YARATILIŞIN AMACI

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ.

“Ben cinleri de, insanları da (başka bir hikmetle değil) ancak bana kulluk etsinler, (benim varlığımı ve birliğimi bilsinler, beni noksan sıfatlardan münezzeh kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılarak bana kulluk etsinler), diye yaratdım”.⁷

Âyet-i kerîme'sinde ve

كُنْتُ كَنْزًا مَّخْفِيًّا فَأَحْبَبْتُ أَنْ أَعْرِفَ فَخَلَقْتُ الْخَلْقَ،

*“Ben gizli bir hazîne idim, bilinmek istedim, bilinmek için de mahlûkâtı yaratdım”.*⁸

Hadîs-i kudsî'sinde ifâde buyurulduğu gibi, **“Yaratılışın amacı”**, bizleri ve tüm varlıkları yoktan var edip kendisini **tanıtan** Yüce Rabb'imize kulluk edip O'nun ulu rızâsını kazanmaya çalışmaktır.

Bunun için merhûm ve mağfûr büyük müfessir Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, bu konuyu şöyle dile getirmiştir:

⁷ -Zâriyât, 56.

⁸ -Keşfü'l-Hafâ,II,173.

Hak Dîni Kur'an Dili Türkçe Tefsîr, C.7.ss.5161 ve Sadeleştirilmiş Mülk suresi tefsiri C.8.ss.183. Elmalılı. M. Hamdi Yazır.

Bu Hadîs-i kudsî hakkında ba'zı kimseler senedi zayıf demişlerse de, **Aliyyü'l-Kârî** gibi bir kısım büyük **muhaddis**'ler de, bu Hadîs-i Kudsî hakkında, “Senedi olmasa da ma'nâsı sahihdir, hakk ve hakikate uygundur” demişlerdir.

*“İlahi! Hamdini sözüme sertâc ettim,
zıkrını kalbime mi'râc ettim,
kitâbını kendime minhâc ettim.⁹
Ben yoktum var ettin,
**varlığundan haberdâr ettin,
aşkınlı gönlümü bikarâr ettin.**
İnâyetine sığındım, kapına geldim,
hidâyetine sığındım lûtfuna geldim,
kulluk edemedim afvına geldim.
Şaşırtma beni doğruyu söylet,
neş'eni duyur, hakikatı öğret.
Sen duyurmazsan ben duyamam,
sen söyletmezsen ben söyleyemem,
sen sevdirmezsen ben sevdiremem.
Sevdir bize hep sevdiklerini,
yerdin bize hep yerdiklerini,
yar et bize erdirdiklerini.
Sevdin Habîbini kainata sevdirdin;
Sevdin de hil'at-i risâleti giydirdin.
Makâm-ı İbrâhim'den makâm-ı Mahmûda erdirdin.
Server-i asfiyâ kıldın.
Hâtem-i enbiyâ kıldın.
Muhammed Mustafâ kıldın.
Salat-ü selam, tahîyyat-ü ikram,
her türlü ihtiram ona,
onun Al-ü Ashab-u etabına, ya Rabb!”*

Amaç bu olunca, O'na kulluk etmenin yollarını da, Rasûlü ve Habîbi Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem* vâsıtası ile bi'z-zât yaşatıp göstermek suretiyle bizlere teblîğ

⁹ -Minhâc: Doğru yol. Minhâc-i hidâyet: Hidâyet yolu, doğru yol.

etdirmiş olduğu **Yüce İslâm Dîni'ni**, doğru bir şekilde öğrenip kulluk yapmak mecburiyetindeyiz. Çünkü, âyet-i kerîme'de “**Emr olunduğun gibi dosdoğru ol**”¹⁰

buyurulmakta, bu suretle de aynı emir, Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in şahsında, “**Ben Müslümanım**” diyen tüm Müslümanlara emr edilmiş olmaktadır. Bunun için de, insanlığın muhtaç olduğu **en doğru yolun**, insanları ve içinde buldukları toplumları idâre edecek **en doğru sistemin**, ancak **kendi ilâhî sistemi** olduğunu belirterek,

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ فَف

“**Hak dîn**, (insanları dünyevî ve uhrevî mutluluğa erdiren gerçek düzen, gerçek sistem, gerçek rejim, gerçek inanış), **Allâh indinde (ancak) İslâm'dır**”.¹¹

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ
الْإِسْلَامَ دِينًا.

“**Bu gün sizin dîninizi kemâle erdirdim, üzerinizdeki ni'metimi tamamladım ve size dîn olarak İslâm'ı beğenip seçtim, ondan (ve onun îcâblarını yerine getirenlerden) râzı oldum**”.¹²

¹⁰ -Hud, 112. ve Şûrâ, 15.

Bu âyet-i kerîme'lerin tamamı şöyledir:

فَأَسْتَقِيمَ كَمَا أُمِرْتُ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا ۗ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ.

“**Maiyyetindeki tevbe edenlerle beraber, emr olunduğun (uz) gibi dosdoğru ol (unuz). Aşırı gitmeyin. Çünkü O, ne yaparsanız (hepsini) hakkıyla görücüdür**”.

فَلِذَلِكَ فَادُعُ ۗ وَاسْتَقِيمَ كَمَا أُمِرْتُ ۗ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ ۗ

“**İşte bunun için sen (onları Tevhîd'e) da'vet et. Emr olunduğun gibi dosdoğru ol. Onların hevâ (ve heves) lerine uyma...**”.

¹¹ -Âl-i İmrân 19.

¹² -Mâide, 3.

buyurmakda; bundan sonra da, her türlü bid'atin, nifâkın, tefrîkanın, şirkin ve küfrün kaynağını teşkil eden, her türlü dünyevî ve uhrevî felâketin sebebi olan,

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ ۚ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ
الْخَاسِرِينَ.

"Kim İslâm'dan başka bir dîn ararsa (İslâm dışı fikir, görüş, yorum, sistem, düzen, rejim ve inanış şekillerine uyarısa) ondan (bu dîn, İslâm dışı bu fikir, görüş, yorum, sistem, düzen, rejim ve inanış şekilleri) aslâ kabûl olunmaz ve o, âhirette de en büyük zarara uğrayanlardandır".¹³

esâsını ifâde buyurarak İslâm dışı fikir, görüş, sistem, düzen, rejim ve inanışlara gönül vermememizi emr etmekte ve

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ.

"Kendiniz bilib dururken, hakk'ı bâtil'a karıştırıp da gerçeği gizlemeyin".¹⁴

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ.

"Onların çoğu, Allâh'a ortak tutmaksızın îmân etmez (şirk koşmadan îmân etmez)".¹⁵

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۗ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ
كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا.

"Bilmediğin bir şey'in arkasına düşme, hakkında hüküm verme. Şübhe yok ki kulak, göz, kalb, bunlardan

¹³ -Âl-i İmrân, 85.

¹⁴ -Bakara, 42.

¹⁵ -Yûsuf, 106.

her biri kendisinden, kendisi ile sâhibinin işlediği şey'den mes'ûl olacaktır ”¹⁶

uyarısında bulunmaktadır. Çünkü İslâm Dîni bir bütündür. Tecezzî (*bölünme*) kabul etmez. Onun bir kısmını kabul etmemek, tamamını kabul etmemek demektir.

ذِكْرُ مَا لَا يَنْحَرِي كَذِكْرِ كَلِّهِ.

“Mütecezzî olmayan bir şey'in ba'zısını zikr etmek küllünü zikr gibidir,

(*ya'nî bölünme kabûl etmeyen bir şey'in bir kısmını bölmeye kalkışmak, o şey'in tamâmını parçalamaktır*)”¹⁷

Küllî kâidesi de bunun en açık bir delilidir.

Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem* de, daha önce geçtiği gibi, aşağıdaki Hadîs-i şerîf'lerinde, bu konuya işâretle, şöyle buyurmaktadır:

سَتَفْتَرِقُ أُمَّتِي عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهُمْ فِي النَّارِ إِلَّا وَاحِدَةً قَالُوا مَنْ هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ الَّذِينَ هُمْ عَلَى مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي.

“Benim ümmetim, yakında yetmişüç fırkaya ayrılacaktır. Bunların hepsi Cehennem'dedir. Ancak birisi müstesnâdır. -O bir fırka kimlerdir? Yâ Rasûle'llâh (denilince)-. Onlar, benim ve ashâbımın bulunduğumuz i'tikad üzere bulunanlar, benim ve ashâbımın gitdiği yoldan gidenlerdir”¹⁸

¹⁶ -İsrâ' Süresi, âyet 36.

¹⁷ -Hukûk-i İslâmiyye ve İstîlâhât-ı Fıkhiyye Kâmûsu, C.1.ss.275. (Madde 63).Ömer Nasûhu Bilmen.

Mecelle. Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye. Madde,63. Ali Himmet Berki.

¹⁸ -Usûl-i Fıkıh Dersleri, ss.84. Büyük Haydar Efendi.

Akâid-i Hayriyye Tercemesi, ss.9. Mehmed Vehbi.

“Bu Hadîs-i şerîfi, Hâkim, Müstedrek'inde rivâtet etmiştir”. Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarîh Tercemesi.C.11.ss.64-65. Kâmil Miras.

لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ.
(حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللَّهِ).

“Ümmetimden *dâimâ hakk üzere gâlib ve zâhir*, muhâliflerinden kendilerine zarar gelmez bir tâife (kıyâmete kadar) hiç eksik olmayacaktır. (Allâh'ın emri gelinceye, kıyâmet kopuncaya kadar)”.¹⁹

Şu halde, **İslâm dîni'ne göre, dünyevî ve uhrevî mutluluğun tek yolu, Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına göre inanıp yaşamaktır.** Bunun için de, Ehl-i sünnet ve'l-cemâat kitaplarında belirtilen esâslara göre yaşayışımızı tanzim etmek en doğru yoldur.

Allâhü Teâlâ'dan
Sırât-i müstekîm'e (doğru yola)
hidâyeti istemek

Biz, her **Fâtîha sûresi'**ni okuduğumuz zaman Allâhü Teâlâ'ya, “*Yâ Rabb, biz Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz. Bizleri doğru yola hidâyet eyle. O kendilerine ni'met verdiklerinin yoluna ilet. Gazâba uğrayanlarinkine ve sapıklarinkine değil*” diyerek,

“*kendilerinde hayır görüp **sırât-ı müstekîm'**ine (doğru yoluna) ilettiğin, hidâyet verip dünyevî ve uhrevî mutluluklara gark ettiğin, Sana ve Rasûlüne itâat edip **kesbî îmân** sâhibi*

¹⁹ -Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarîh Tercemesi, C.1.ss.78. Ahmed Naim.

Et-Tâcû'l-Câmiu li'l-Usûl fi Ehâdîsi'r-Rasûl, s.a.v. C.5.ss.304.ve 344. Eş-Şeyh Mansûr Ali Nâsîf. (Müslim, îmân. Tirmizî, hibe. Ebû Dâvud, cihâd.)

olan peygamberler, siddiklar, şehîdler, sâlihler zümresine” ilhak eyle. “Sana ve Rasûlüne gereği gibi itâat etmeyerek Kesbî îmân sâhibi olmayıp dalâletde kalanların, gazâba uğrayanların ve sapıkların yoluna değil” diye duâ ederiz. Çünkü, âyet-i kerîme’de şöyle buyurulmuştur:²⁰

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ
وَالصَّٰدِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّٰلِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ط .

“Kim Allâh’a ve Peygamber’e itâat ederse işte onlar, Allâh’ın, kendilerine ni’metler verdiği peygamberlerle, siddiklarla, şehîdlerle, iyi adamlarla berâberdirler. Onlar ne iyi arkadaşıdır”.²¹

Şu halde dünyaya gelişimizdeki gâye ve hedef bu olunca; diğer bir ifâde ile yaratılışımızın amacı, rûhlar âlemindeki fitrî îmân’ımızı, dünyâ hayatındaki kendi hür irâdemiz ile kesbî îmân’a çevirip imtihan-ı ilâhî’yi kazanmak olunca, dünyevî ve uhrevî mutluluğun tek yolu da, Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esaslarına göre inanıp yaşamak olur.

²⁰ -Allâhü Teâlâ, ezelde, ruhlar âleminde, kıyâmete kadar meydana gelecek zürriyyetin tamamını Âdem *aleyhi's-selâm*'ın zahrından çıkarıp “(kendilerini kendilerine şahid tutmuş *-Ben sizin Rabb'iniz değil miyim?*- deyince, **Onlar da *-Evet, (Rabb'imizsin), şahid olduk-*** demişlerdi)”. İşte, **Ahd-i misâk**'daki bu îmâna, **Fitrî** îmân denir ki her insan, dünyaya gelişinde bu îmân ile dünyâya gelir. Mükelleflik çağına gelince de kendi hür irâdesi ile bu **fitrî** îmânını **kesbî** îmâna çevirip çevirmemek konusunda, (**Ma'rifetu'llâh** konusunda, *ya'nî Allâhü Teâlâ'nın varlığını, birliğini bilip O'na inanma; O'nu noksan sıfatlardan münezze kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kalarak O'na kulluk etme* konusunda) serbestdir. Bunun için tüm insanlar, dünyaya gelip ezeldeki bu **fitrî** îmânlarında samîmî olup olmadıkları konusunda, (*ya'nî fitrî îmânlarını kendi hür irâdeleri ile kesbî îmâna çevirip çevirmemek konusunda*), imtihan olmadıkça ve kendi ameline kendisi şahid olup bir i'tiraz hakkı kalmadıkça, kıyâmet kopmaz.

Bu hususta fazla bilgi için bak: “**İmân'ın Aslı ve İmtihân-ı İlâhî**” kitabına. Ali.Celâleddin Karakılıç.

²¹ -Nisâ', 69.

Çünkü, Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*, daha önce geçen hadîs-i şerîf'de belirtildiği gibi, “Benim ümmetim, yakında yetmişüç fırkaya (partiye, guruba) ayrılacaktır. Bunların hepsi Cehennem'dedir. **Ancak birisi müstesnâdır. -O bir fırka kimlerdir? Yâ Rasûle'llâh (denilince)-. Onlar, benim ve ashâbımın bulunduğumuz i'tikad üzere bulunanlar, benim ve ashâbımın gittiği yoldan gidenlerdir**” buyurarak ümmetlerinin ta'kîb edeceği yolu açıkça belirtmiştir.

Bunun için Ehl-i sünnet ve'l-cemâat kitaplarında belirtilen esâslara göre yaşayışımızı tanzim etmeyerek kula kul olup Ehl-i bid'at yollarından herhangi birine intisâb etmek aslâ doğru bir yaşayış hâli değildir. Böyle bir yaşayış hâlinin sonu, âhîretdeki azâb-ı ilâhî'yi görünce, “Eyvâh aldanmışım, aldatılmışım” diyerek fayda vermeyecek bir pişmanlıktan başka bir şey' değildir.

Lâ ilâhe ille'llâh, Muhammedü'r-Rasûlü'llâh

Kelime-i Tevhîdi'nin anlamı

لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ.
(حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللَّهِ).

“Ümmetinden *dâimâ hakk üzere gâlib* ve *zâhir*, muhâliflerinden kendilerine zarar gelmez bir tâife (kıyâmete kadar) hiç eksik olmayacaktır. (Allâh'ın emri gelinceye, kıyâmet kopuncaya kadar)”.²²

²² -Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarîh Tercemesi, C.1.ss.78. Ahmed Naim.

Et-Tâcû'l-Câmiu li'l-Usûl fi Ehâdisi'r-Rasûl, s.a.v. C.5.ss.304.ve 344. Eş-Şeyh Mansûr Ali Nâsîf. (Müslim, îmân. Tirmizî, hibe. Ebû Dâvud, cihâd.)

“Hadîs-i şerîf”inde ifâde buyurulan böyle bir haber, kıyâmet koparken bir kısım mü'min'lerin hayatta bulunacaklarını ifâde ederse de, umûm ifâde eden bu haber tahsîs edilmekle *-Kıyâmet koparken halkın çoğu müşrik, münâfik olacak; Mü'min az bulunacaktır-* ma'nâsına olur”.²³

“Bu bakımdan **“Lâ ilâhe ille'llâh”** diyen bir kimse Cennet'e girer ve **“Lâ ilâhe ille'llâh”** diyen bir kimse kalmayınca kıyâmet kopar- denilmesi, ***Kelime-i Tevhîd'*** in her iki ruknünün ve *-Allâhü Teâlâ'yı her türlü noksanlıklardan tenzih edip kemâl sıfatları ile muttasıf kılmak gibi-* her şartının eksiksiz olarak *-hem lâfzı, hem de ifâde ettiği bütün İslâmî ma'nâları ile birlikte-* kalb ile tasdik edilip dil ile ikrâr edildiğini ifâde eder ki böyle bir îmân, bir çok yerde sâdece **“Lâ ilâhe ille'llâh”** cümlesinin (*rukniünün*) söylenmesi ile kısaltılarak iktifâ' edilmiştir. Böyle bir ifâde ise, hiç şübhe yok ki **“Lâ ilâhe ille'llâh, Muhammedü'r-Rasûlü'llâh”** cümlelerinin (*rukünlerinin*) eksiksiz olarak kabûl edilip söylenmesi ve Allâhü Teâlâ'yı noksan sıfatlardan münezze kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılmak (*Tesbih etmek*) anlamındadır”.²⁴ Zikir ise, **“Lâ ilâhe ille'llâh”** cümlesi ile yapılır; sonunda da **“Muhammedü'r-Rasûlü'llâh”** denir.

Çünkü Allâhü Teâlâ, sevgili Rasûlü Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in mübârek Rûh-i şerîf'lerini (*nûrunu*) yarattığı zaman, ismini **“Muhammed”** koyarak O'na **“Habîbim”** demiş ve ismini kendi ismi ile berâber yazıp **Tevhîd'**in aslı, esâsı ve kaynağı olan,

²³ -S.B.M.Tecrid-i Sarih Tercemesi,C.12.ss.295.(2114 nolu h.ş. ve îzâhı).Kâmil Miras.

²⁴ -Hulâsatü'l-Beyân fi Tefsîri'l-Kur'ân. C.8.ss.2938. Mehmed Vehbi.

Tesbih: Allâhü Teâlâ'yı bütün noksanlıklardan tenzih etmek (uzak kılmak) dr.

Sühbâne lâfzı ise, tenzih ma'nâsına tesbîh'dir.

“ (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ) : **Lâ ilâhe illâ'llâh,**

Muhammedü'r-Rasûlü'llâh :Allâh'dan başka hiç bir ilâh, -hiç bir tanrı, hiç bir ma'bûd- yoktur, ancak O vardır; Muhammed -aleyhi's-selâm- Allâh'ın (kulu ve) Rasûlü'dür”.

Kelime-i Tevhîd'ini, **Levh-ı mahfûz**'a yazmış, yarattığı her mahlûku bu esâsa göre inanıp yaşamakla, (*kendisini tesbih ve tenzih etmekle*) görevlendirerek bu esâsın gereklerini yerine getiririp kulluk yapmaları ile sorumlu tutmuştur.

Bununla da kalmayarak dünyâyı ve âlemleri yaratmaya senden başlayıp seni hilkatin başlangıcı ve risâlet'in sonuncusu yaptım. Çünkü, “ كُولَاكَ كُولَاكَ لَمَا خَلَقْتُ الْأَفْلَاكَ : (Habîbim)! Sen olmasaydın, sen olmasaydın, (seni yaratmaydım, seni yaratmasaydım) felekleri, (yerleri gökleri - âlemleri-) yaratmazdım”.²⁵ buyurmuştur.

İşte bütün bu esâslardan dolayıdır ki “**Lâ ilâhe ille'llâh, Muhammedü'r-Rasûlü'llâh**” ma'nâsında,

مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ.

“-Lâ ilâhe ille'llâh- diyen bir kimse Cennet'e girer”, ve

“-Lâ ilâhe ille'llâh- diyen bir kimse kalmayınca kıyâmet kopar”,

denilmiştir.

²⁵ -Rıfkı Melül Meriç, A.Ü.İlahiyat Fakültesi Paleografi notları. 1955.

Merhûm ve mağfûr muhaddis **Kâmil Miras'ın tesbitleri**

Bu konu ile ilgili olarak merhûm ve mağfûr muhaddis
Kâmil Miras,

مِنْ شِرَارِ النَّاسِ مَنْ تُدْرِكُهُمُ السَّاعَةُ وَهُمْ أَحْيَاءُ.

“Kendileri hayatta bulunup da kıyâmetin koptuğu zamâna
erişen kimseler, insanların şerlilerindedir”.²⁶

hadîs-i şerîfinin îzâhında, şöyle demektedir:

“Müslim'in de Abdu'llâh ibn-i Mes'ûd'dan rivâyetine göre,
Rasûl-i Ekrem:

-*Kıyâmet ancak nâs'ın (insanların) şerlileri üzerine
kopacaktır*- buyurmuşdur

Ebû Hurayra'den bir rivâyete göre de,

-*Lâ ilâhe ille'llâh, diyen hiç bir kişiye kıyâmet
kopmayacaktır*- buyurulmuşdur.

Bu rivâyetlerin delâletine göre, kıyâmet ancak kâfirler,
münâfıklar, şerîrler üzerine kopacaktır. Sâlih mü'min'ler
tamâmîyle ölmüş bulunacaktır”.

Çünkü, Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in
gösterdiği doğru yoldan giden ve O'nun Sünnet'ine yapışan
“**Ehl-i sünnet**” yolundaki Müslümanlar kalmayacak; bunun
aksine olarak O'nun gösterdiği ve tebliğ buyurduğu ahkâmı,
kendi keyf ve arzularına göre te'vîl ve tefsîr edip değiştiren
“**Ehl-i bid'at**” ve “**Ehl-i şirk**” kalacaktır.

²⁶ -Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarîh Tercemesi, C.12.ss.295. (2114 nolu hadîs-i
şerîf). Kâmil Miras.

Ebü Hurayra *radiye'llâhü anh*'den rivâyet edilen şu hadî-i şerîf de, bu husûsu, ayrıca te'yîd etmektedir:

-Kiyâmetin tekarrubu zamânında Allâhü Teâlâ lâtif bir rüzgâr gönderecek ve gönlünde zerre kadar îmân'ı olan hiç bir kimseyi bırakmayıp rûhunu kabz edecek”.

Câbir *radiye'llâhü anh*'den rivâyet edilen bir hadîs-i şerîf”de de, şöyle buyurulmuştur.

فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ وَخَيْرَ الْهُدَى هُدَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَشَرَّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا وَكُلَّ بَدْعَةٍ ضَالَّةٌ .

“Sözlerin en hayırlısı, Allâhü Teâlâ'nın kitâbı Kur'ân-ı Kerîm'dir. En hayırlı hidâyet, Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm'ın irşâd ve hidâyetidir. Din işlerinin en fenâları, sonradan uydurulan şey'lerdir. Ve her bid'at, dalâlet'dir”.²⁷

“Âhir zamanda, ümmetim, (Ehl-i sünnet ve'l-cemâat yolunu terk ederek) eski âdetleri, bâtil inançları birer birer bulup çıkaracak ve onları hayata geçirecektir”.

*"Zamanla İslâm'ın esâsları marangozun ağaç yonttuğu gibi yontula yontula geriye **namazla oruç** kalacaktır. Bir müddet sonra o da terk edilip İslâm'a âit bir şey' kalmayacaktır".*²⁸

²⁷ -Müslim. Riyâzü's-sâlihîn, C.1.ss.164. (172 nolu hadîs-i şerif).

²⁸ -**Namaz**, şehâdeteyn'den ya'nî (Eşhedü en-lâ ilâhe illâ'llâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve rasûlüh :Ben şahidlik ederim ki (şübhesiz bilirim ve bildiririm ki) Allâhü Teâlâ'dan başka hiçbir ilâh (hiçbir tanrı, hiçbir ma'bûd) yoktur. Yine ben şahidlik ederim ki (şübhesiz bilirim ve bildiririm ki) Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm Allâhü Teâlâ'nın kulu ve rasûlüdür) şehâdetlerinden sonra en mühim dîni bir rukündür. Bunun için nasıl imkân bulunursa o şekilde kılınması lâzım gelir. Hiç bir halde sâkit olmaz. Hattâ namaz kılmaya kudret bulunmadığı zamanlarda bile baş ile, o da olmazsa göz işareti ile kılmak lâzım gelir. Bu bakımdan meşrû' bir sebep olmadan namaz kılmamaya, **-Bî-namaz övzü-** denilmesinin sebebi budur.

"İslâm'ın yapışacak kulpları elbette birer birer kopacaktır. Her biri çözüldükçe halk, geriye kalanlara yapışıp tutunacaklardır. Bunların en evvel koparılanı hükümde adâlet, en sonu da namaz olacaktır".²⁹

Bunun için kıyâmetin takarrübü zamânında Müslüman'ım diyen bir çok insanlar, **Tevhîd'den çıkıp bâtil dinler, inançlar, fikirler arkasına düşecek ve şuna buna kulluk eymeye başlayacaktır.**³⁰

Yirminci ve yirmibirinci asırdaki Deccâl'lere, Tâğut'lara, Mücrim'lere veyâ Bâtil inanç ve fikirlerinde büyüklük

S.B.M.Tecrid-i Sarîh Tercemesi,C.3.ss.121. Ahmed Naim.

²⁹ -S.B.M.Tecrid-i Sarîh Tecemesi,C. 3.ss.121. Ahmed Naim.

³⁰ -Merhûm ve Mağfûr büyük müfessir Ekmalî Muhammed Hamdî Yazır, Nisâ sûresi'nin (119) cu âyet-i kerîmesinde ifâde buyurulan İblis'in,

وَلَا مَرْتَبَهُمْ فَالْيَعْيَبُونَ خَلْقَ اللَّهِ ط

"Muhakkak onlara emr edeceğim de Allâh'ın yaratıldığını değiştirecekler".
sözünü, şu şekilde tefsîr etmektedir ki zamânımızda ibretle okunması tavsiye olunur:

"İblis'in iğvâ'sına kapılan ve onun telkin ettiği şey'leri doğru bir davranış zann eden insanlar, yaratılışın sûretini veyâ sıfatını değiştirerek şeklini bozacaklar, yaratılışı kemâline götürecekleri yerde bozup çığırından çıkaracaklar, tefsîr'lerde anlatılan misallere nazaran kadını erkek erkeği kadın yapmaya çalışacaklar, bıyıklarını sakallarını yolacaklar, kılıklarını değiştirecekler, suratlarını boyayacaklar, kulak burun kesip göz çıkaracaklar, erkekleri iğdiş edip hadım ağası yapacaklar, organlarını yaratılış gayelerinin dışında kullanmaya başlayacaklar, nikâh yerine sifah yapacaklar (nikâhsız yaşayacaklar), temiz olan şey'leri bırakıp pis olan şey'lere koşacaklar, faydalı olanları bırakıp zararlı olanları tercih edecekler, vazîfeden kaçıp oyuna gidecekler, doğruluğu budalalık sayıp eğriliği hüner sayacaklar, haramı helâl, helâli haram, iyiye kötü, kötüye iyi diyecekler, hayır yerine şerr işleyecekler, i'mâr edilmesi lâzım gelen yerleri tahrib edip tahrib edilmesi lâzım gelen yerleri de i'mâr edecekler, rûhlarının fitratındaki selâmet ve safvet duygularını bozacaklar, yaratılışlarındaki din duygusunu, hakk anlayışını, sırât-ı müstekîm inancını bırakacaklar, mahlûk'u Hâlik yerine koyacaklar, Tevhîd'den çıkıp bâtil dinler, inançlar, fikirler arkasında koşacaklar, şuna buna kulluk etmeye başlayacaklar, Allâh'ın yaratıldığını değiştirdiklerini bilmeyecekler, bilseler de tanımayacaklardır".

Hak Dîni Kur'an Dili Türkçe Tefsir. C.3.ss.1473. Elmalılı M.Hamdî Yazır.

taslayan insanlara, **“Yer yüzünde fesâd yapmayın”** diye Kur’ân hükümleri hatırlatıldığı halde; onların, **“Biz ancak islâh edicileriz”**³¹ diyerek İslâm Dîni'nin esâslarını bırakıp Allâhü Teâlâ'nın ilâhî kânunları dışında *-demokrasî, lâiklik, özgürlük gibi-* bir takım beşerî sistemleri kabul edip hayata geçirmek istemeleri veyâ bir takım insanları lider, önder, kurtarıcı tanıtarak *-Allâhü Teâlâ'nın emir ve nehiyelerini bırakıp İslâm Dîni'nin hükümlerini kifâyetsiz görüp veyâ beğenmeyip veyâ kabul etmeyip zamânın ihtiyaçlarına cevap vermesi mümkün değildir gibi bir düşünce ile-* onların fikir ve düşüncelerinin peşinden götürmeye çalışmaları, **Tevhîd'den çıkıp bâtil dinler, inançlar, fikirler arkasına düşmenin ve şuna buna kulluk etmenin gizli veyâ açık başka türlü bir şirk şeklidir.** Çünkü, böyle insanların bu şekildeki çalışmalarına işâretle, âyet-i kerîme'lerde şöyle buyurulmuştur.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَى
إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ
الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ.

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَىٰ
بَعْدَ إِذِ جَاءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ.

وَقَالَ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذِ
تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا ^ط وَأَسْرُوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوْا

³¹ -Bakara, 11.

الْعَذَابُ ط وَجَعَلْنَا الْأَعْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا ط هَلْ يُجِزُونَ إِلَّا مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ.

“**O küfr edenler** (Deccâl’ler, Tâğut’lar, Mücrim’ler ve büyüklük taslayanlar): **-Biz ne bu Kur’ân’a, ne de ondan öncekilere aslâ inanmayız-** dedi (ler). **O zâlimler Rabb’lerinin dîvânında mevkûf dururlarken, sözü** (kabahati) **birbirine evirib çevirir** (lerken, içlerinde) **zaif sayılanlar** (idâre edilenler) **o büyüklük taslayanlara** (idâre edenlere): **-Siz olmasaydınız muhakkak ki biz mü’minler (den) olmuşduk-** derler (ken) **sen** (onların hâlini) **bir görmelisin”**.

“**Büyüklük taslayanlar zaif sayılanlara** (Deccâl’ler, Tâğut’lar, Mücrim’ler ve büyüklük taslayanlar idâre ettikleri kimselere), **-Size hidâyet geldiği zaman biz mi sizi ondan çevirdik? Hayır, siz kendiniz suçlu idiniz-** der (ler)”.

“**Zaif sayılanlar da büyüklük taslayanlara: -Hayır, gece gündüz (işiniz) hilekârlık idi. Çünkü siz bize hep Allâh’a küfr etmemizi, O’na ortaklar tanımamızı emr ediyordunuz-** derler. **Azâbı görünce de hepsi pişmanlıklarını içlerine atarlar** (da suçlu olduklarını i’tiraf edemezler). **Biz de o küfr edenlerin boyunlarına (ateş) tomrukları (nı) takarız.** (Böylece) **onlar, ancak yapmakta oldukları günahları yüzünden cezâlandırılırlar”**.³²

Kezâ, bir hadîs-i şerîf’de şöyle buyurulmuştur:

مَا بَيْنَ خَلْقِ آدَمَ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ أَمْرٌ أَكْبَرُ مِنَ الدَّجَالِ.

³² -Sebe’ 32-33.

"Âdem'in yaratıldığı zamandan beri, kıyâmete kadar, (insanları şirk, küfür ve nifâk yollarına sevk eden) Deccâl'in (ve benzerlerinin) şerrinden daha büyük bir fitne olmamıştır".³³

Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*, başka bir hadîs-i şerîf'lerinde de şöyle buyurmuştur:

Kıyâmet yaklaştığı zaman:

"Hâkimler, rüşvet alarak haksız karar verir. Adam öldürmek (hâdiseleri) çoğalır. Gençler, ana ve babalarını, hısım ve akrabasını arayıp saymaz olur. Kur'ân-ı Kerîm mizmârdan (çalgi âletlerinden) okunur. Tecvîd ile güzel okuyanları, şerîate uyan hâfızları dinlemeyip mûsiki ile (teğannî ile) şarkı gibi okuyanları dinlerler".³⁴

"Öyle bir zaman gelir ki Müslümân'lar, birbirlerinden ayrılıp parçalanırlar. Şerîati bırakıp kendi düşüncelerine, görüşlerine uyarlar. Kur'ân-ı Kerîm'i mizmârdan (çalgılardan) şarkı gibi okurlar. Allâh için değil, keyf için okurlar. Böyle okuyan ve dinleyenlere hiç sevâb verilmez. Allâhü Teâlâ bunlara la'net eder, azâb verir".³⁵

"Bir zaman gelecek ki ümmetimde müslümânlığın yalnız adı kalacak. Mü'min olanlar, yalnız bir kaç İslâm âdetini yapacak. İmânları kalmayacak, Kur'ân-ı Kerîm yalnız okunacak, emirlerinden, yasaklarından haberleri bile olmayacak. Düşünceleri yalnız yiyip içmek olacak. Allâhü Teâlâ'yı unutacaklar, yalnız paraya tapacaklar. Kadınlara köle

³³ -Riyâzü's-Sâlihîn,C.3.ss.326. (1846 nolu h.ş.). Müslim.

³⁴ -Tergîbü's-salât kitabı, Kitâbü'l-kırâe risâlesi. Seâdet-i Ebediyye (Tam İlmihâl), ss.727.

³⁵ -Muhyiddîn-i Arabî'nin "Müsâmere" adlı kitabından. Ebâ hurayra *radiye'llâhü anh* rivâyeti. Tam İlmihâl,ss.727.

olacaklar. Az kazanmak ile kanâat etmeyecekler, çok kazanınca da doymayacaklar".³⁶

"Bir zaman gelecek ki elbîsenin renginin ve zînetinin solduğu gibi yer yüzünde İslâmiyyet de solup kalkacak. Öyle olacak ki namaz, oruc, hacc ve sadaka unutulacak. Yer yüzünde, Kur'ân-ı Kerîm'den bir âyet bile kalmayacak".³⁷

Ayrıca, şu âyet-i kerîme'ler ve benzerleri de, bu hakîkati te'yîd edip ispatlar.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ.

"Mü'min'ler ancak onlardır ki Allâh'a ve Rasûl'üne hakîkaten î mân etmişlerdir".³⁸

إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ ط يَفْصُلُ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ.

"Huküm ancak Allâh'ındır. Doğruyu O haber verir ve O, (hakk ile bâtili) ayırd edenlerin en hayırlısıdır".³⁹

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ط وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا.

"Allâh ve Rasûl'ü, bir iş hakkındaki hukmünü bildirdiği zaman mü'min olan bir erkek ile mü'min olan bir kadın için ((Allâh'ın ve Rasûl'ünün emri hilâfına) işlerinde kendilerine bir muhayyerlik yokdur. Kim Allâh'a

³⁶ -Tam İlmihâl,ss.775.

³⁷ -İbn-i Mâce. Tezkire-i Kurtubî, Abdül-vehhâb-ı Şa'rânî rahmetü'llâhi aleyh. Tam İlmihâl, ss.775.

Bu husûsda, Kurtubî şöyle diyor: "İslâm'ın unutulması, İsâ aleyhi's-selâm'ın gökden inip öldükden sonra olacaktır. Ondandır, müslümân'lar garîb olacak, Kur'ân-ı Kerîm'e uyulmayacak ise de büsbütün unutulmayacaktır".

³⁸ -Nûr, 62.

³⁹ -En'âm,57.

ve Rasûl'üne isyân ederse muhakkak ki o, ap-açık bir sapıklıkla yolunu sapıtmıştır".⁴⁰

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا ط
أُولَئِكَ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ.

“Onlara, (Allâhın indirdiğine tâbi’ olun) denildiği zaman, (Hayır, Biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz şey’lere uyarız), dediler. Ya şeytan onları yalınlı azâba çağırıyor idiye?”⁴¹

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا ط
أُولَئِكَ كَانَ آبَاءُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئاً وَلَا يَهْتَدُونَ.

“Onlara (müşriklere), Allâh’ın indirdiğine uyun, denildiği zaman onlar, (Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz şey’e uyarız) dediler. Ya ataları bir şey’ anlamamış, doğruyu da bulamamış idiyeler?”⁴²

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَاناً وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ط وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ.

“Ey îmân edenler, eğer Allâh’dan korkarsanız O, size iyi ile kötüyü (hakk ile bâtilı) ayırd edecek bir anlayış (bir ma’rifet ve nûr) verir, suçlarınızı örter ve sizi mağfiret eder. Allâh, büyük lûtuft ve ihsân sâhibidir”⁴³

⁴⁰ -Ahzâb, 36.

⁴¹ -Lukmân, 21.

⁴² -Bakara, 170.

⁴³ -Enfâl, 29

Ehl-i sünnet esâslarına göre **inanın ve inanmayan insanlar hakkındaki** **Kur'ân âyetleri'nden ba'zıları**

Bizleri, halifelik vasfı ile yaratılmışların en efdali olarak yaratan, İblîs'den başka tüm yaratılmışları hizmetimize âmâde kılan, bu sûretle de sayısız ni'metlere nâil buyuran Allâhü Teâlâ, varlığına, birliğine, noksan sıfatlardan münezze olup kemâl sıfatları ile muttasıf olduğuna kalbimizle inanıp îmân etmek, dilimizle hamd-ü senâ'da bulunmak, bedenimizle ibâdet yapıp sâhip olduğumuz ni'metler ile hayr-u hasenât'da bulunmak sûretiyle Tevhîd ve Îmân yolunu tercih edenlerin dünyâda ve âhiretde mutlu olacaklarını; küfür, şirk ve nifâk yollarından birisini tercih edip ona göre yaşamak isteyenlerin de nankörlükde bulunmuş olacaklarını, bu sûretle de kendi nefislerine zulm eden zâlimler olacağı husûsunu da ehemmiyetle belirtilerek, **inanın** ve **inanmayan** insanların âkıbetleri hakkında şöyle buyurmaktadır:

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ لَا إِيَّاَنَا أَعْتَدْنَا
لِلظَّالِمِينَ نَارًا لَا آحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ط وَإِنْ يَسْتَعِينُوا يُعَاثُوا بِمَاءٍ
كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهُ ط بِئْسَ الشَّرَابُ ط وَسَاءَتْ مُرْتَقَقًا.

“(Habîbim) **de ki: Hakk olan şey**’ (Kur’ân-ı Kerîm) **Rabb’iniz tarafından gelen bir hakk’dır** (gerçekleri bildiren bir Kitâb’dır). **Artık dileyen kimse îmân etsin**, (O’nun emir ve nehiy’lerini hakkıyla yerine getirsin ve O’nun ahlâkı ile ahlâklansın). **Dileyen kimse de îmân etmesin**, (küfür ve şirk yolunu tercih ederek O’nu kabullenmesin ve gösterdiği yoldan gitmesin). **Biz de** (küfür ve şirk yolunu tercih ederek ve

ni'metlerimize nankörlük yaparak nefesine zulm eden) **zâlimlere öyle bir ateş hazırladık ki (o ateşin) etrâfını saran duvarları, kendilerini çepçevre kuşatacaktır. Onlar (orada, susuzluktan) feryâd etdikce ve yardım istedikce (kaynamış ve) kalın bir mâyi'a (zeytin yağı tortusuna) benzeyen ve yüzleri yakıp kavuran bir su ile imdâd olunacaklardır. O, ne fenâ içecektir. (Ve o ateş) ne kötü bir dayanakdır, (ne kötü yaşanılacak bir yerdir)".⁴⁴**

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا.
أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتٌ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُجْلُونَ فِيهَا مِنْ آسَاور
مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُنْدُسٍ وَ اسْتَبْرَقٍ مُتَّكِينَ فِيهَا
عَلَى الْأَرَائِكِ ط نِعْمَ الثَّوَابُ ط وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا.

“İmân edib de güzel güzel amel (ve hareket) llerde bulunanlar (a gelince) : Biz, şübhe yok ki iyi amel ve hareket edenin (ni'metlerimize karşı nankörlük etmeyenin) mükâfâtını zâyî' etmeyiz”.

“Onlar (işte böyledir): Altından ırmaklar akar Adn Cennet'leri onlarındır. Orada tahtlar üzerinde kurularak, orada altın bileziklerle bezenecekler. İnce dibâ'dan (ipekten), kalın dibâ'dan yeşil elbîseler giyecekler. Ne güzel sevâb, ne güzel dayanak (ne güzel yaşanılacak bir yer)".⁴⁵

وَمَنْ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ ج فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ نِ اطْمَأَنَّ بِهِ ج
وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ نِ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ قف خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ط ذَلِكَ
هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ.

⁴⁴ -Kehf, 29.

⁴⁵ -Kehf, 30-31.

“İnsanlardan bir kısmı da vardır ki (cân-ü gönülden değil de işine gelen tarafından, bir kenarından, bir ucundan tutarak veyâ dil ucu ile müslümân olarak) Allâh'a ibâdet eder. Eğer kendilerine bir hayır dokunursa ona yapışır, yatıştır, (fit olur). Eğer bir fitne (bir şerr, bir zarar) isâbet ederse yüz üstü dönüverir (de irtidâd bile eder). (İşte bu şekilde Allâh'a kulluk eden bir kimse), dünyâ'da da, âhîret'de de hüsrâna uğramıştır. Bu ise, ap-açık bir ziyandır, (ap-açık bir hüsrândır)”.⁴⁶

Bu ve benzeri âyet-i kerîme'lerden anlaşıldığına göre her insana, bülûğ çağından ölünceye kadarki yaşamında, Yüce Rabb'inin emir ve nehiyelerini yerine getirip getirmemek konusunda serbest bırakılarak İllâhî imtihana tâbî' tutulup kendi ameline kandisinin bi'z-zât şâhid olarak bir i'tiraz hakkının bulunmayacağı husûsu, bunun neticesi olarak da Cennet'lik veyâ Cehennem'liklerden olacağı konusu, önemle belirtilip uyarılmaktadır. Bunun neticesi olarak da şirk, küfür ve nifâktan şiddetle kaçarak Tevhîd ve İmân yolunun tercih edilmesi önerilmektedir.

Allâhü Teâlâ'ya şirk koşarak îmân etmek,

sahîh ve makbûl bir îmân değildir

يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ط وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ.

“Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nu (Allâh'ı) tesbîh (ve tenzîh) eder. O, Azîz ve Hakîm'dir, (O, mutlak gâlibdir, yegâne hüküm ve hikmet sâhibidir)”.⁴⁷

⁴⁶ -Hacc, 11.

⁴⁷ -Haşr,24.

Âyet-i kerîme'sinden ve benzeri âyet-i kerîmelerden anlaşıldığına göre Allâhü Teâlâ,

“(لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ) : **Lâ ilâhe illâ'llâh,**

Muhammedü'r-Rasûlü'llâh : Allâh'dan başka hiç bir ilâh, -hiç bir tanrı, hiç bir ma'bûd- yoktur, ancak O vardır; Muhammed -aleyhi's-selâm- Allâh'ın (kulu ve) Rasûlü'dür”.

Kelime-i Tevhîd'ini, ilk önce, Levh-ı mahfûz'a yazdıktan sonra, yarattığı her mahlûku bu esâsa göre inanıp yaşamakla, (kendisini tesbîh ve tenzih etmekle) görevlendirerek bu esâsın gereklerini yerine getiririp kulluk yapmaları ile sorumlu tutmuştur.

Halîfelik vasfı ile en güzel bir şekilde yarattığı insanlar için de şöyle buyurmuştur:

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى
الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ط .

“(Halîfelik vasfını kazanabilmeniz için) **hanginizin ameli daha güzel olduğu** (hususunda) **sizi imtihana çekmek için gökleri ve yeri altı günde yaratan O'dur.** (Bundan evvel ise) **Arş'ı, su üstünde idi**”⁴⁸

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَوَةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ط وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْعَفُورُ لا .

“**O,** (halîfelik vasfını kazanabilmeniz için) **hanginizin daha güzel amel** (ve hareket) **de bulunacağını imtihân etmek için ölümü de, dirimi de takdîr eden ve yaratandır.**

⁴⁸ -Hûd, 7.

O, Azîz'dir, (kendisine isyân edenlerden intikam almakda Gâlib-i mutlak'dır). **Gâfûr'dur**, (Kendisine tevbe ile yönelip emir ve nehiy'lerine teslim olanlar hakkında da bağışlayıcıdır)".⁴⁹

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيُبْلِغَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ^ط إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَعَفُورٌ رَّحِيمٌ.

"O, sizi yer yüzünün halifeleri yapan; sizi, size verdiği şey'lerde imtihana çekmek için kiminizi derecelerle kiminizin üstüne çıkarandır".⁵⁰

وَلَنُبَلِّغُكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ^{لا} وَنَبَلِّغُكُمْ أَعْبَارَهُمْ.

"And olsun, sizi imtihan edeceğiz. Tâki içinizden mücâhidleri ve sabr-u sebât edenleri (halifeliğe lâayık olanlar ile olmayanları) belirtelim. Haberlerinizi açıklayalım".⁵¹

Bu âyet-i kerîme'lerde belirtildiğine göre, kulları içerisinde kimlerin daha iyi ibâdet ve kulluk edeceğini imtihân edip göstermek ve hesâb gününde herkesin kendi ameline kendisinin şahidlik edip bir i'tiraz hakkının kalmayacağını gözler önüne sermek amacı ile yerleri, gökleri, ölümü ve hayâtı yaratıp *-İblis'den başka-* tüm yaratıkları insanın hizmetine verip ona itâatkâr kılmak sûretiyle **halifelik** gibi yüce bir vasfa namzet kılan Allâhü Teâlâ, hiçbir zaman afv ve mağfîret etmeyeceği **şirk** ve **küfür** konusunda şöyle buyurmaktadır:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ^ح وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا

⁴⁹ -Mülk, 2.

⁵⁰ -En'âm, 165.

⁵¹ -Muhammed, 31.

“Muhakkak ki Allâhü Teâlâ, kendisine şirk (ortak, eş) koşulmasını aslâ mağfîret etmez (bağışlamaz). Bundan başkasını (şirkden başka olan günahları), dilediği kimseler için (kendisinde hayır gördüğü kimseler için) mağfîret eder (bağışlar). Kim Allâh'a şirk koşarsa, muhakkak çok büyük bir günah ile iftirâ' etmiş olur”.⁵²

Sûre-i Yûsuf'un 105-108.nci âyet-i kerîme'leri de, göklerde ve yerde Cenâb-ı Hakk'ın varlığına, birliğine, kudret ve azametine âit nice delillerin mevcut olduğu bildirerek bir çok insanların bunlardan ibret almayarak îmândan mahrum olduklarını; hem yaşadıkları hâli, hem de gelecek hayatlarına âit konuları düşünmekden gâfil bulduklarını; Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın ve O'nun peygamberliğini kabul eden Mü'min'lerin vazifelerinin, insanları ap-açık hüccetler ile irşâda çalışmaktan ibâret olduğunu beyân buyurarak bir kısım insanların Yüce Rabb'lerine îmân konusunda bir çok hatâlar yaparak kendilerini gizli veyâ açık bir **şirk, küfür** ve **nifâk** hâlimden kurtaramadıklarını, bu suretle de böyle bir îmânın aslâ kabul olunmayacağını açık bir şekilde ifâde buyurarak bu şekilde olan insanları şöyle uyarmaktadır:

فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ.

“Yer yüzünü gezin, dolaşın da (Allâh'ın âyetlerini) yalan sayanların âkîbetleri ne olmuş, görün”.⁵³

وَكَايْنٍ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ.

⁵² -Nisâ' Sûresi, âyet 48.

⁵³ -Âl-i İmrân, 137. Nahl, 36.

“**Göklerde ve yerde** (Allâh'ın varlığını, birliğini, kemâl-i kudretini, ilmini ve hıkmelinin kemâlini isbât eden) **nice âyetler** (nice nişâneler, nice alâmetler) **vardır ki** (insanlar) **bunların üzerine basıp geçerler de** (onlara uğrarlar da) **onlardan yüz çevirirler** (ve onlardan ıbet alıp Tevhîd'e yönelmezler)”.⁵⁴

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ.

“(Onlar, Allâh'ın varlığını, birliğini ve kudretini kabul etseler bile) **Onların çoğu, Allâh'a ortak tutmaksızın îmân etmez,** (dünya ağına düşüp şirk koşmadan îmân etmez)”.⁵⁵

Bu âyet-i kerîme'lerde ifâde buyurulan böyle insanlar, ulûhiyeti (*Allâh'ın varlığını ve birliğini*) büsbütün inkâr etmeseler bile O'na açık veyâ gizli bir şirk (*ortak*) karıştırmadan Allâh'a îmân etmezler ve Allâh'dan başkasına da bir ma'bûdluk pâyesi vererek mâ-sivâ'ya (*Allâh'dan başka şey'lere*) de taparlar ki böyle bir îmân makbul değildir. Böyle müşrikâne bir haldeki îmân, hakîkî bir îmân olmadığı için kabulü de mümkün değildir.

⁵⁴ -Yûsuf, 105.

⁵⁵ -Yûsuf, 106.

Mekke'liler, “**Tanrı birdir, ortağı yodur. Melekler O'nun kızlarıdır**” derlerdi.

Putta tapanlar, “**Tanrı birdir, Putlar ibâdetle müstehk olmak husûsunda O'nun ortaklarıdır**” derlerdi.

Yahûdî'ler, “**Tanrı birdir, Uzeyr, O'nun oğludur**” derlerdi.

Hristiyan'lar, “**Tanrı birdir. Mesih, O'nun oğludur**” derlerdi.

Bunların hiç biri, bu halleri ile, mü'min değildir.

Allâh'dan ğayriye tapmak; papasları rabb edinmek; Allâh'a, **hâsâ**, oğul ve kız isnâd etmek; nur ve zulmete Tanrı diye bakmak ve bütün bunların benzerleri de şirkdir. (Bezzâvî).

Riyâ ve nifâk da bir şirk-i hafî veyâ şirk-i sağîr'dir. (İmam Rağîb).

Dünya ağına düşmüş olan kimseler. (İmam Rağîb).

Kur'ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm, C.1.ss.365. Hasan Basri Çantay.

Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir, C.4.ss.2932-2934.Elmalılı M. Hamdi Yazır.

Zamânımızın **şirk ve küfür şekilleri**

Yirminci ve yirmibirinci asrın şirk şekilleri, Allâhü Teâlâ'ya ortak koşarak bir takım putlara, yerlere, göklere, yıldızlara ve benzerlerine tapmak şeklinde değil, O'nun ilâhî kânunlarının dışında *-demokrasî, lâiklik, özgürlük gibi-* bir takım beşerî sistemleri kabul edip hayata geçirmek veyâ bir takım insanları lider, önder, kurtarıcı tanıyıp *-Allâhü Teâlâ'nın emir ve nehiyelerini bırakıp İslâm Dîni'nin hükümlerini kifâyetsiz görüp veyâ beğenmeyip veyâ kabul etmeyip zamânın ihtiyaçlarına cevap vermesi mümkün değildir gibi bir düşünce ile-* onların fikir ve düşüncelerinin peşinde gitmek şeklindedir, Gizli veyâ açık böyle bir şirk ve küfür şekli, diğer şirk şekillerinden daha beter bir dalâlet şeklidir ki tüm insanları dalâlete sevk eden ve Allâhü Teâlâ'nın ilâhî kânunlarını tanımayan veyâ tatbik edilmesini istemeyen beşerî sistemlerdir.

Çünkü Allâhü Teâlâ, beşeriyet için bir kurtuluş rehberi olan ve insanlığın muhtaç olduğu en doğru yolun ve kendisini idâre edecek en doğru sistemin **kendi ilâhî sistemi** olduğunu belirten Kur'ân-ı Kerîm'inde şöyle buyurmaktadır:

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ قف

"**Hak dîn,** (insanları dünyevî ve uhrevî mutluluğa erdiren gerçek düzen, gerçek sistem, gerçek rejim, gerçek inanış), **Allâh indinde (ancak) İslâm'dır**".⁵⁶

⁵⁶ -Âl-i İmrân 19.

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ
الْإِسْلَامَ دِينًا.

"Bu gün sizin dîninizi kemâle erdirdim, üzerinizdeki ni'metimi tamamladım ve size dîn olarak İslâm'ı beğenip seçtim, ondan (ve onun icâblarını yerine getirenlerden) râzı oldum".⁵⁷

buyurmakda; bundan sonra da her türlü dünyevî ve uhrevî felâketin ve dalâletin sebebi, şirkin ve küfrün kaynağı olan şu uyarıyı yapmaktadır:

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ ۚ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ
الْخَاسِرِينَ.

"Kim İslâm'dan başka bir dîn ararsa (İslâm dışı fikir, görüş, yorum, sistem, düzen, rejim ve inanış şekillerine uyararsa) ondan (bu dîn, İslâm dışı bu fikir, görüş, yorum, sistem, düzen, rejim ve inanış şekilleri) aslâ kabûl olunmaz ve o, âhirette de en büyük zarara uğrayanlardandır".⁵⁸

Ayrıca şu âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîf ve benzerleri de, bunun açık bir delîlidir:

وَمَنْ النَّاسِ مَنْ يَعْْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ ۚ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ ۚ
وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ ۚ فَخَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ۚ ذَلِكَ
هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ.

"İnsanlardan bir kısmı da vardır ki (cân-ü gönülden değil de işine gelen tarafından, bir kenarından, bir ucundan

⁵⁷ -Mâide, 3.

⁵⁸ -Âl-i İmrân, 85.

tutarak veyâ dil ucu ile müslümân olarak) **Allâh'a ibâdet eder. Eğer kendilerine bir hayır dokunursa ona yapışır, yatışır, (fit olur). Eğer bir fitne (bir şerr, bir zarar) isâbet ederse yüz üstü dönüverir (de irtidâd eder). (İşte bu şekilde Allâh'a kulluk eden bir kimse), dünyâ'da da, âhîret'de de hüsrâna uğramıştır. Bu ise, ap-açık bir ziyandır, (ap-açık bir hüsrândır)”.⁵⁹**

بَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ فِتْنًا كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ . يُصْبِحُ الرَّجُلُ مُؤْمِنًا وَمُتَمَسِّيًا كَافِرًا . أَوْ مُتَمَسِّيًا مُؤْمِنًا وَيُصْبِحُ كَافِرًا . يَبِيعُ دِينَهُ بِعَرَضٍ مِنَ الدُّنْيَا .

“Karanlık gecenin (zifîri) karanlıkları gibi fitneler zuhur etmeden amellere koşuşun. (Zirâ o fitneler zuhur edince) kişi mü'min olarak sabahlayacak, kâfir olarak akşamlayacak veyâ mü'min olarak akşamlayacak, kâfir olarak sabahlayacak, dînini (az) bir dünyâ metâi mukabilinde satacaktır”.⁶⁰

Bu hadîs-i şerîf'in şerhinde, merhûm Ahmed Davudoğlu şöyle diyor:

“Bu hadîs-i şerîf'de, “Fitneler zuhur ettiği vakit kişi mü'min olarak sabahlayacak, kâfir olarak akşamlayacaktır” buyurulması, fitnenin dehşetinden insan bir günde öyle bir değişiklikler geçirecek ki günü gününe, saati saatine uymayacaktır. Çünkü fitneler çoğaldığı zaman kalbler bozulur; îmân sâfiyeti kalmaz. Kalblere gaflet ve fisk-u fücür dolar. Bunlar da, bir insanın şekâveti (eşkiyâlığı) için kâfi sebeplerdir. Nitekim kominizm felâketine ma'rûz kalan yerlerde bir çok Müslümanların -El-ıyâzü bi'llâh- irtidâd ettiklerini gözümüzle gördük”.⁶¹

⁵⁹ -Hacc, 11.

⁶⁰ -Müslim, İmân, (186 nolu h.ş.).

Sahîh-i Müslim Terceme ve şerhi, C.1. ss.446. Ahmed Davudoğlu

⁶¹ -Sahîh-i Müslim Terceme ve şerhi, C.1. ss.447. Ahmed Davudoğlu

Bu gün içinde bulunduğumuz şu zaman diliminde, Müslüman'ım diyen bir çok kimselerin bir ellerinde İslâm bayrağı, bir ellerinde demokrasi, lâiklik, özgürlük ve çağdaşlık bayrakları ile mücâdele ettiklerini görüyoruz ki Müslüman Arab'ların sâhib oldukları İslâm Dîni esâslarını bırakıp bir çok mücâdele ile elde etmeye çalıştıkları ve peşinde koştıkları Deccâl'lerin, Tâğut'ların, Mücrim'lerin ve Bâtıl inanç ve fikirlerinde büyüklük taslayanların fikir, fitne, fesâd, tefrika ve ihtilâllerinden başka bir şey' olmayan “Arab Bahârı”, bu şekildeki inanış ve yaşamın en açık bir örneğidir.

أَفَأَمِنُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ.

“Acebâ onlar, (böyle insanlar), ammeyi kaplayacak bir azâb-ı ilâhî'nin kendilerine gelip çatmasına, yâhud kendileri farkında olmayarak başlarına ansızın kıyâmetin kopup gelmesine karşı, kendilerini emîn mi gördüler?”⁶²

Âyet-i kerîme'sinde belirtildiği gibi, böyle insanlar acebâ, kendilerini emin mi buldular ki bunca âyetlere, bunca delillere karşı hakkı söylemeyerek imansızlık, müşriklik edip duruyorlar da Allâhü Teâlâ'dan korkmuyorlar! Allâhü Teâlâ'nın sayısız ni'metlerine karşı nankörlük edip duruyorlar! Hayır, onlar eman bulduklarından değil, basiretsizliklerinden ve hakka yönelip ona teslim olmak istemeyişlerinden öyle yapıp duruyorlar. Onun için (Habîbim) onlara şöyle de:

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُوا إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي ط وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ.

⁶² -Yûsuf,107.

“De ki: İşte benim yolum budur. Ben (insanları) Allâh'a (körü körüne değil) bir basiret üzere (Tevhîd'e) da'vet ediyorum. Ben de, bana tâbi' olanlar da böyleyiz. Allâh'ı (ortaklardan) tenzîh ve takdîs ederim. Ben müşriklerden değilim”.⁶³

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْفُرُوا بِالْحَقِّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ.

“(Ey îmân edenler!), Kendiniz bilib dururken, hakk'ı bâtil'a karıştırıp da gerçeği gizlemeyin”.⁶⁴

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ.

“Ey îmân edenler, eğer Allâh'dan korkarsanız O, size iyi ile kötüyü (hakk ile bâtilı) ayırd edecek bir anlayış (bir ma'rifet ve nûr) verir, suçlarınızı örter ve sizi mağfiret eder. Allâh, büyük lûtuf ve ihsân sâhibidir”.⁶⁵

Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm'ın
Ashâb-ı Kirâm'ı dînî konularda
nasıl hareket ederdi?

Hazreti Muhammed *aleyhis-selâm*'ın Ashâb-ı Kirâm'ı, dînî konularda bir müşkilleri olduğu zaman, ba'zıları ba'zılarına mürâceât ederek fetva' alırlar ve onunla amel ederlerdi. Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm* da onların bu fetvâ'larını

⁶³ -Yûsuf,108.

⁶⁴ -Bakara, 42.

⁶⁵ -Enfâl, 29

ya tasvîb eder veyâ sükût ile karşıldır. Yanlış olanları olursa onları da düzeltirdi. onların bu şekildeki davranışları, **istinbât** ve **ictihâd**'ın temelini ve esâsını teşkil etmiştir.

Bunun için, fûrû' konularında *-ya'nî şer'î olan fer'î mes'eleler hakkında-* İstinbât melekesine (*ya'nî ictihâd yapmak kudret ve yetkisine*) sâhib bulunan kimselerin ictihâd yapmaları ve bunların ictihâdlarını taklîd etmek câizdir

Bu bakımdan bir mukallidin taklîd edeceği kimse, (*fetvâ' verecek veyâ fetvâ'sı alınacak kimse*), **ilim** ve **adâlet** sâhibi ma'rûf bir kimse olmalıdır. Bu iki şart kendisinde bulunmayan bir kimseden fetvâ' almak veyâ ictihâdını taklîd etmek, *-ittifakla-* makbûl değildir.

Hal böyle olunca da bir mukallidin, bu şartları kendisinde bulunduran iki veyâ daha fazla ictihâd sâhibi müctehidlerden **birisinin ictihâdını, diğerine nisbetle daha efdâl, daha isâbetli, sünnete ve maslahata daha muvâfık görerek taklîd etmesi câizdir.** Aksi takdîrde böyle bir kimsenin ictihâdını taklîd etmesinin hikmeti kalmaz. Bu bakımdan mukallid bir kimse, ictihâd sâhibi kimselerin ictihâdlarından birisinin ictihâdlarını taklîd etmekte serbestdir. Bunun için de dilediği müctehidin ictihâdlarını taklîd ederek amel eder.

Bununla berâber diğer ictihâd sâhibi kimselerin kadrini azaltmak veyâ düşürmek gibi bir husûs da, aklından geçmez. Hepsine de hurmet eder. Onların da isâbet edebilmiş oldukları ihtimâlini kabûl eder ki **böyle bir davranış**, Ehl-i sünnetin şîârıdır.

Çünkü *-İmâm A'zâm, İmâm Mâlik, İmâm Şâfiî, İmâm Hanbel, Evzâi ve Sevrî gibi-* ictihâd sâhibi müctehidlerin hepsi de, dînî mes'elelerin hâlinde esâsdan ayrılmamışlar ve Ehl-i

sünnet yolunu tutarak ittifâk etmişlerdir. Bunun için de aralarında *-esâsda-* bir ayrılık olmamıştır.

Ancak ikinci derecede bulunan ba'zı fer'î konularda ihtilâf etmişlerdir ki bunların da çoğu, zâhirî bir ihtilâfdan başka bir şey değildir. Aslında bir ihtilâf yoktur. Asla zarar vermeyen bu ihtilâf da, şer'î olan fer'î mes'elelerin hâllinde, ta'kîb etdikleri usûl ve kâdeler ile birinin bir **azîmet** ve **takvâ** yolunu, diğerinin de bir **ruhsat** ve **müsâade** yolunu ihtiyâr etmiş olmalarındandır.

Böyle bir özellik ise, İslâm Dîni'ne mahsûs olup ümmet-i merhûme önünde geniş bir rahmet ve kolaylık sâhasının açık bulunuşuna, her asırda *-asla zarar vermeyen fer'î konularda-* ictihâdın yapılabileceğine bir delildir. Çünkü Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm*, bu husûsa işâretle, (اِخْتِلَافُ أُمَّتِي)
- رَحْمَةً - وَأَسِعَةً : Ümmetimin -müctehidlerinin- ihtilâfı -geniş-
bir rahmetdir)⁶⁶ buyurmuştur.

Yine bunun içindir ki temiz bir i'tikâda, güzel bir ahlâka sâhib bulunan ehliyet sâhibi bu müctehidlerin, isâbet edebildikleri konulardan dolayı ikişer kat sevâba, isâbet edemedikleri konulardan dolayı da birer kat sevâba nâil olacakları bildirilmiştir

Bununla berâber İctihâd ve iftâ' vazîfeleri, en mühim bir dînî görev olduğu kadar çok müşkil ve zor bir görevdir. Çünkü böyle bir görev, geniş bir bilgi, sağlam bir ihtisâs ve samîmî bir takvâ sâhibi olmayı gerektirir.

⁶⁶ -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir, C.6.ss.78 ve 155. Elmalılı M. Hamdi Yazır.
(Keşfü'l-Hafâ, C.1.66.-153-).

Bu bakımdan gerek Kur'ân-ı Kerîm'in, gerekse Hadîs-i şerîf'lerin ulvî ma'nâlarını sathî bir şekilde anlayabilenlerin ve bunları ezberleyenlerin, *-bir müctehide tâbi' olmadan-* şer'î delillerden hüküm çıkarmaya kalkışmaları veyâ kendi namlarına fetvâ vermeleri, aslâ câiz değildir.

Bunun için bir çok âlim ve muhaddisler, böyle bir ictihâd sevdâsına düşmemişler, kendi namlarına fetvâ vermekten çekinmişler, böyle büyük ve mes'ûliyyetli bir işi fukahâ'ya bırakmak olgunluğunu göstermişlerdir. Hattâ **Şa'bi rahmetü'llâhi aleyh** gibi büyük bir **muhaddis** bile, **“Biz fukahâ'dan değiliz. Biz ancak işitmiş olduğumuz Hadîs-i şerîf'leri fukahâ'ya ve işiteceği şey' ile amel edecek kimselere rivâyet ederiz”** demiştir ki kalblerinde Allâh korkusu bulunan bu kimseler için böyle bir yol ta'kîb etmek, en isâbetli bir davranış olmuştur.

İctihâd kapısı kapalı mıdır?

İctihâd şartlarını kendisinde bulunduran ilim adamları mevcûd olduğu müddetce, bu kimselerin ictihâdını men' eden veyâ ictihâdına mâni' olan şer'î bir engel yoktur. Bunun için de ictihâd kapısı kapalı değildir.

Ancak *-kendisinde ictihâd şartları ve melekesi bulunmadığı hâlde-* kendi hevâ ve hevesine uyararak amel etmek isteyen kimselerin ictihâd yapmaları câiz olmadığından, ictihâd ehli bulunmayan devir ve zamanlarda ictihâd kapısı kapalıdır. Çünkü, (**سَدُّ الدَّرَائِعِ مُقَدَّمٌ عَلَى جَلْبِ الْمَنَافِعِ**) , Sedd-i

zerîa, -ya'nî *fitne, fesâd ve zarara sebep olan şey'leri men' etmek-*, menfaatleri celb etmekden önce gelir)⁶⁷

küllî kâidesi, İslâm'da yapılması ve uyulması gereken esâslardandır.

Bu bakımdan dînî hükümleri ta'yîn edip açıklamak yetkisi, **ictihâd** şartlarına sâhib olan ve bu melekeyi kendisinde bulunduran ihlâs ve takvâ sâhibi fukahâ'ya âitdir. Kendi hevâ ve hevesine veyâ başkalarının hevâ ve hevesine uyararak ictihâd yapmaya kalkışan kimselere âit değildir. Çünkü böyle kimseler, birer (مُفْتِي مَاجِنُ : **Müftî mâcin: Halka hîle ta'lîm eden, öğreten bir kimse**) den başka bir şey' değildir.⁶⁸

Bunun için hâfızalarında binlerce Hadîs-i şerîf, binlerce ilmî mes'ele bulunan bir çok islâm âlimleri, dînî hükümleri ta'yîn edip açıklamak için kendilerini yetkili görmemişler, bu husûsda sözü **fukahâ'**ya bırakarak bu çok ince ve müşkil görevi îfâ' etmekden kaçınmışlardır.

Hattâ ictihâd şartlarına sâhib olan ve ictihâd melekesini kendisinde bulunduran müctehidlerden -*Îmâm A'zâm, Îmâm Mâlik, Îmâm Şâfî ve Îmâm Hanbel gibi-* her birine tâbi' olan Müslümânlar arasında öyle ilim sâhibi kudretli âlimler yetişmiştir ki bunların her biri bir ilim ve irfan harikası olduğu hâlde ictihâda cür'et göstermemişler, bu büyük imâmlardan birisine intisâb ederek onun ictihâdı ile amel etmeyi kendileri için bir şeref bilmişlerdir. Aynı zamanda, ictihâd yetkisine

⁶⁷ -Muhâdarâtü fi Usûli'l-Fıkhi alâ Mezâhibi Ehli's-Sünneti ve'l-Îmâmiyye, Cüz'.2.ss.190. Bedrul-Mütevelli Abdü'l-bâsit.

Hukûk-i İslâmiyye ve İstîlâhât-i Fıkhiyye Kâmûsu, C.1.ss.382-383. Ö.N. Bilmen.

⁶⁸ -Muhâdarâtü fi Usûli'l-Fıkhi alâ Mezâhibi Ehli's-Sünneti ve'l-Îmâmiyye, Cüz'.2.ss.190. Bedru'l-Mütevelli Abdü'l-Bâsit.

Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrid-i Sarîh Tercmesi, C.12.ss.374. Kâmil Miras.

sâhib olanlar bile *-kendi ictihâdlarının da gâlib bir zann'dan başka bir şey' olmadığını düşünerek-* yeni bir ihtilâfa sebebiyyet vermemek için, onların ictihâdlarına uymayı ve o şekilde amel etmeyi, şer'a daha uygun bulmuşlardır.

Durum böyle olunca da mahdûd bilgi sâhibi kimselerin kısır bilgileri ile kendilerinde böyle bir selâhiyyet görerek fetvâ vermeye kalkışmaları, elbetde ki doğru bir davranış olmaz. Çünkü böyle bir halde hem dâll, hem mudill (*hem dalâlete düşen, hem de dalâlete düşüren kimse*) olabilirler.

Bunun için âmmenin kabûlüne mazhâr olmuş olan müctehidlerden birisine tâbî' olarak amel etmek, ma'nevî mes'ûliyyetden kurtulmanın, İslâm birlik ve berâberliğinin te'mîninin tek çâresidir. Aksi takdirde *-herkes kendi anlayışına göre amel ederse-* dînin asliyyeti ve ulvî mâhiyeti kayb olmuş olur ki bu da büyük bir dalâlet ve zulmet içinde kalmanın sebebi olur. Böyle bir hâl ise, geçmiş ümmetlerin bir çoğunda görülmüş bir vâkıdır.

Dînî konuları,

Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarının
dışına çıkarak anlatmaya çalışmak,
büyük bir sorumluluk gerektirir

Buraya kadar anlatılan esâs ve açıklamalardan sonra **bize düşen görev**, şer'î mes'elelerin ve hâdiselerin hükümlerini, *aşağıda görüleceği üzere*, bütün Müslümânların takdîr ve tasvîbine mazhar olmuş olan **ictihâd** sâhibi müctehidlerden öğrenip amel etmektir.

Bunun için **ictihâd** yetki ve melekesine sâhib olmayan kimselerin, dînî konuları, *-Ehl-i sünnet esâslarına aykırı olarak-* kendi anlayışlarına göre çözmeye veyâ anlatmaya kalkışmaları, büyük bir mes'ûliyyet gerektirir. Böyle bir kimse vereceği bir cevâbda, verdiği bir hükümde isâbet etse bile, *bilmeden cevâb vermiş olacağından*, yine sorumluluktan kurtulamaz. Çünkü bir hadîs-i şerîfde, şöyle buyurulmuştur:

(*أَجْرًا كُمْ عَلَى الْفُتْيَا أَجْرًا كُمْ عَلَى النَّارِ*) : *Sizin ateşe atılmaya en cür'etkârınız, fetvâ'ya -ya'nî şer'i mes'elelere âit konularda cevâb vermeye- en ziyâde cür'et göstereninizdir.*⁶⁹

Dînî konular dışındaki bir çok mes'eleler hakkında bile, bilgi sâhibi olmadan gelişi güzel konuşmak veyâ davranmak, insanı çok zor ve gülünç durumlara düşürdüğü her zaman ve her yerde görülen hâdiselerdendir.

Bunun için âmmenin kabûlüne mazhâr olmuş olan müctehidlerden birisine tâbî' olarak amel etmek, ma'nevî mes'ûliyyetden kurtulmanın, İslâm birlik ve berâberliğinin te'mîninin tek çâresidir. Aksine *-herkes kendi anlayışına göre amel ederse-* dînin asliyyeti ve ulvî mâhiyeti kayb olmuş olur ki bu da büyük bir dalâlet ve zulmet içinde kalmanın sebebi olur. Böyle bir hâl ise, geçmiş ümmetlerin bir çoğunda görülmüş bir vâkıdır.

Bu bakımdan zaman zaman meydana çıkacak olan ba'zı mes'elelerin, ba'zı hâdiselerin hükümlerini ta'yîn etmek husûsunda ta'kîb edilecek yol, daha önce gelip geçmiş olan ve bütün İslâm âleminin takdîr ve tasvîbini kazanmış bulunan

⁶⁹ -Hukûk-ı İslâmiyye ve İstîlâhât-i Fikhiyye Kâmûsu, C.1.ss.250. Ömer Nasûh Bilmen. Dârîmi, Mukaddime, 20.

müctehidlerden birisinin **İmâm A'zâm, İmâm Mâlik, İmâm şâfiî ve İmâm Ahmed ibn-i Hanbel rahmetü'llâhi aleyhim gibi-** ta'kîb etmiş olduğu esâs ve usûllere mürâceat ederek o mes'eleyi hâll ve ta'yîn etmektir ki insanı, dünyevî ve uhrevî mutluluğa götüren en doğru yol da budur. Bunun için bu konuların ehemmiyetine binâen âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîf'lerde şöyle buyurulmuştur:

فَاسْتَقِيمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا ط إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ.

"Maiyyetindeki tevbe edenlerle berâber, emr olunduğun (uz) gibi dosdoğru ol (unuz). Aşırı gitmeyin. Çünkü O, ne yaparsanız (hepsini) hakkıyla görücüdür".⁷⁰

فَلَذَلِكَ فَادِعُ جَ وَاسْتَقِيمْ كَمَا أُمِرْتَ جَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ جَ

"İşte bunun için sen (onları Tevhîd'e ve Ehl-i sünnet yoluna) da'vet et. Emr olunduğun gibi dosdoğru ol. Onların hevâ (ve heves) lerine uyma..."⁷¹

وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا ط قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ.

"Bu (İslâm ve Kur'ân), Rabb'inin dosdoğru yoludur. Biz âyet'leri, aklını başına alıp düşünecek bir toplum için (apaçık) beyan etmişizdir".⁷²

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ط إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا.

"Bilmediğin bir şey'in arkasına düşme, hakkında hüküm verme. Şübhe yok ki kulak, göz, kalb, bunlardan

⁷⁰ -Hud, 112.

⁷¹ -Şûrâ, 15.

⁷² -En'âm, 126.

her biri kendisinden, kendisi ile sâhibinin işlediği şey'den mes'ûl olacaktır ”⁷³

لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ.

“Ümmetinden dâimâ hakk üzere gâlib ve zâhir, muhâliflerinden kendilerine zarar gelmez bir tâife (kıyâmete kadar) hiç eksik olmayacaktır”⁷⁴

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ط وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ.

“Ey îmân edenler, eğer Allâh'dan korkarsanız O, size, iyi ile kötülüğü ayırd edecek bir anlayış verir, suçlarınızı örter ve sizi bağışlar. Çünkü Allâh büyük lûtuף sâhibidir”⁷⁵

Ehl-i sünnet esâslarına uygun **Fıkîhî mezheblerin ortaya çıkışı**

İslâm'ın ilk zamanlarında büyük küçük her âlim, kendi ilmi ile amel eder, hiç bir kimseyi taklîd etmezdi. Bilmedikleri bir şey' olursa onu da bilenlere sorup öğrenirlerdi. Bunun için de hiç bir kimse, Ashâb-ı Kirâm'dan veyâ Tâbiî'den olan bir fakîhe nisbet edilmezdi. Herkes dilediği şey'i dilediği kimseye sorup öğrenirdi. Bundan dolayı da ortada, bu günkü anlamı ile bir mezheb konusu yokdu.

Fakat Tâbiî'nin (*ikinci asrın*) son zamanlarına doğru Fıkîh ilmi, husûsî bir ders olarak okutulmaya başlandı. Bu bakımdan

⁷³ -İsrâ', 36.

⁷⁴ -Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarîh Tercemesi, C.1.ss.78. Ahmed Naim.

⁷⁵ -Enfâl, 29

fakîhler, yaptıkları ictihâdlarda ta'kîb etdileri usûl ve kurallara göre, İslâm'ın esâslarını tesbît ederek tahrîf ve tağyîrden kurtarmaya çalıştılar. Bunun netîcesi olarak da, *-ictihâd kavillerine göre-* fakîhler, bir birinden ayrıldı ve ta'kîb etdikleri usûl ve kâdelere göre “**İctihâd meslekleri**” meydana geldi.

Irak'da İmâm A'zam Ebû Hanîfe, **Hicâz**'da İmâm Mâlik, **Mısır**'da İmâm Şâfiî gibi büyük müctehidler, fıkıh mes'elelerini inceliyerek hukme bağladılar. Bu sûretle de Tâbiîn devrinin sonlarına doğru, gerek **Fıkıh Usûlü** ve gerekse **Fıkıh Fürûu**'na âit esâslar tesbit edilerek az veyâ çok bir birinden farklı “**Fıkıh meslekleri**” meydana gelmiş oldu. Müslümân'ların büyük bir çoğunluğu da, bu müctehidlerin ictihâdlarına uyup onların yolundan gitmeye başladı. İslâm Dîni'nin esâslarını, tahrîf ve tağyîrden korumak için ta'kîb edilen bu yola da “**Mezheb**” denildi.

Böyle bir durumda ictihâdlarına uyulup yolundan gidilen müctehidlere, *-kendilerine uyanların önderi ve başı durumunda oldukları için-* “**Mezheb imâmı**” adı verildi. Bu sûretle de “**Mezheb imâmları**” adı ve şöhreti, her tarafa yayıldı.

İslâm beldelerinin her birinden binlerce ilim meraklısı gelerek bu imâmlardan ders okudu. Öğrendikleri ilimleri ve İslâm esâslarını, gittikleri yerlerde yaydılar. Bunun netîcesi olarak da mezhebler ve mezheb imâmları, her tarafa yayılarak şöhret buldu. Bir çoklarının taraftarları çoğaldı. Mensûb olduğu mezhebin imâmına nisbet edilerek o imâmın adı ile anılmaya başlandı. Bu sûretle de **-Hanefî mezhebi, Mâlikî mezhebi, Şâfiî mezhebi, Hanbelî mezhebi** gibi- hakk mezhebler, teessüs etmiş oldu.

Tâbiîn ve Tebe-i Tâbiîn'den olan ve sayıları onyediyi aşan bu mezheb imâmılarından her biri, birer mezheb sâhibi olmuşlar ise de Hicrî dörtyüz târihlerinden sonra bir çoğunun mensûbu kalmamış olduğundan hâlen dört mezhebe münhasır kalmıştır.⁷⁶ Bunlar da **Hanefî, Mâlikî, Şâfiî ve Hanbelî** mezhepleridir.

Bu dört mezhebin fakih ve müctehidler de, kendi aralarında *-ilmî ihtisâslarına göre-* derecelere ayrılmış ve bu konu ile ilgili olarak her mezhebe, müctehidlerin derecelerini belirleyen "**Tabakât kitâbları**" yazılmıştır.

Meselâ, bunlardan **Hanefî fakihleri**, Şeyhü'l-İslâm ibn-i Kemâl Paşa'nın beyânına göre, şu **yedi** kısma ayrılarak incelenirler:⁷⁷

1-Dinde ictihâd sâhibi olan mutlak müctehid.

İmâm A'zam Ebû Hanîfe, İmâm Mâlik, İmâm Şâfiî, İmâm Ahmed ibn-i Hanbel ve diğer müctehidler gibi.

2-Mezhebe müctehid.

İmâm Ebû Yûsûf, İmâm Muhammed Eş-Şeybânî, İmâm Züfer, İmâm Hasen ibn-i Ziyâd *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi

3-Mes'elede müctehid.

Hassâf, Tahâvî, Ebu'l-Hasen Kerhî, Şemsü'l-Eimme Helvânî, Şemsü'l-Eimme Serahsî, Fahru'l-İslâm Pezdevî,

⁷⁶ -Bu mezheb imâmlarının başlıcaları şunlardır:

Evzâî abdu'r-Rahmân, Hasen-i Basrî, Süfyân-i Sevrî, Nehâî İbrâhim, İbnu Ebî Leylâ', Hasen ibn-i Salîh, Amr ibn-i Hâris, Leys ibn-i Sa'd, İshâk ibn-i Râheveyh, Ebû Ubeyde Kâsım ibn-i selâm, Ebû Sevr-i Bağdâdî, İbnu Nasr-i Mervezî, İbnu Münzir-i Nisâbü'rî, Dâvûdu Zâhirî, İbn-i Cerîr-i Taberî, İbnu Şübrime, Abdu'llâh ibn-i Ebî Ca'fer ve İbnu Huzeyme *rahmetü'llâhi aleyhim*.

Hukûk-ı İslâmiyye ve İstîlâhât-i Fikhiyye Kâmûsu, C.1. ss.313. Ömer Nasûh Bilmen.

⁷⁷ -Bunlar hakkında fazla bilgi için bak:

Fıkıh Usûlü, ss.482. Celâleddin Karakılıç

Kâdîhân, Burhânü'd-dîn Mahmûd Buhârî *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi.

4-Tahrîc erbâbî (veyâ Ashâbî).

Ebû Bekr Cessâs, Ebû Bekr Râzî ve O'nun talebesi Ebû Abdî'llâh Cürçânî *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi.

5-Tercih erbâbî (veyâ ashâbî).

Muhtasar-i Kudûrî sâhibi Ebu'l-Huseyn Kudûrî, **Hidâye** sâhibi Şeyhü'l-İslâm Burhânü'd-dîn Merginânî, **Fethu'l-Kadir** sâhibi Kemâlû'd-dîn ibn-i Hümâm *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi

6-Temyîz ashâbî.

Kenz sâhibi Ebu'l-Berekât Hâfîzu'd-dîn Neseî, **Muhtar** sâhibi Ebu'l-Fazl Mecdü'd-dîn Mevlîsî, **Vikâye** sâhibi Tâcû's-şerîa Mahmûd Buhârî, **Mecma'** sâhibi Muzafferu'd-dîn ibnû's-Sâatî *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi.

7-Mukallid-i mahz (Sırf mukallid).

Hicrî sekizyüz târihlerinden sonra gelen Hanefî fakihlerinin çoğu, bu kısma dâhildir. Haskefî Alâü'd-dîn ve İbn-i Âbidîn *rahmetü'llâhi aleyhim* gibi

Ser'î hükümlerde

ihtilâf câiz midir?

Her müctehid, sebepleri belirtilen fer'î konular dışındaki dînî esâslara, akâide, dînî ferâize ve mekârim-i ahlâka âit hükümlerde ittifak etmiştir. Çünkü bu esâslarda tefrîkaya düşmek ve ictihâdda bulunmak aslâ câiz değildir. Bunun için

bütün Müslümân'lar tarafından kabûl edilen ve hakkında kat'î delil bulunan dînî hükümlere muhâlif bir ictihâdda bulunmak, bid'atdır. Böyle bir şey'i yapanlar, bid'at ve dalâlet ehlinden sayılır ki bundan şiddetle sakınmak lâzımdır. Çünkü böyle bir durum, şu ayet-i kerîme ile açık bir şekilde men' edilmiştir.

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا
بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ ط كَبَّرَ عَلَى
الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ ط اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ
يُئْتِبُ.

“O, dîni doğru tutun, onda ayrılığa (ve tefrîkaya) düşmeyin, diye (asl-1) dinden Nûh'a tavsiye ettiğini, sana vahy eylediğimizi; İbrâhîm'e, Mûsâ'ya ve îsâ'ya da tavsiye ettiğimizi, sizin fâideniz için şerîat yaptı. Senin kendilerini da'vet etmekte olduğun (bu) şey', müşriklere ağır geldi. Allâh kimi dilerse buna (bu dîne, bu Tevhîd'e) onu seçip çeker ve (ancak kendisine itâat ile) dönmekte olanları buna muvaffak eder”⁷⁸

Hadîs-i şerîf'de de şöyle buyurulmuştur:

مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ.

“Allâhü Teâlâ, bir kimenin hayrini dilerse, onu dinde fakih yapar (anlayışlı ve bilinçli kılar)”.⁷⁹

Bu bakımdan vahye müstenid olan ve her Peygambere emir ve tavsiye buyurulmuş bulunan bir dînde ve o dînin esâs hükümlerinde ihtilâf edilmesi aslâ câiz değildir. Şâri'-i mübîn

⁷⁸ -Şûrâ,13.

⁷⁹ -Buhârî, Kitâbü'l-ilm, Cüz' 1.ss.28.

olan Allâhü Teâlâ'nın isteği ve murâdı budur. Bunun için de
(يَدُ اللَّهِ مَعَ الْجَمَاعَةِ : *Allâhın eli, cemâat ile berâberdir*)
buyurulmuştur.⁸⁰

Ancak bu esâslar dışında kalan ve fûrûâtıdan, cüz'iyâtıdan
sayılan tâlî mes'eleler, fer'î konular hakkında ihtilâf edilmesi,
Şâri'-i mübîn'in isteğine muhâlif olmaz. Şer'î bir hıkmete
mebnî olarak ictihâda ve müşâvereye müsâade edilmesi de,
yine Şâri'-i mübîn'in müsâadesi iledir.

وَأْمُرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ ص

"Onların işleri, dâimâ aralarında müşâvere (ile) dir".⁸¹

وَشَاوَرُهُمْ فِي الْأَمْرِ ج

"İş husûsunda onlarla müşâvere et".⁸²

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ج
فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ط ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا.

“Ey îmân edenler, Allâh'a itâat edin. Rasûl'e
(Muhammed *aleyhi's-selâm'a*) **itâat edin ve sizden olan emir**
sâhiblerine (ül'l-emr'e) de itâat edin. Eğer (dîne âid
işlerinizden) bir şey' hakkında ihtilâf ederseniz, hemen onu
Allâh'a (Allâhü Teâlâ'nın kitâbı Kur'ân'a) ve Rasûl'üne
(Rasûl'ünün Sünnet'ine) **döndürün (mürâceat edin). Eğer**
Allâh'a ve âhîret günü'ne inanıyorsanız, (bu mürâceat, sizin

⁸⁰ -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir, C.2.ss.279. ve C.7.ss.16. Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır. (Tirmizî, Fiten, 7.) ve (Neseî, Tahrim, 6.).

⁸¹ -Şûrâ, 38.

⁸² -Al-i İmrân, 159.

için) **hem hayırlı, hem netîce i'tibârîyle daha güzeldir** (daha iyidir)".⁸³

Gibi âyet-i kerîme'ler ve

(*اِخْتِلَافُ أُمَّتِي رَحْمَةٌ - وَاسِعَةٌ*)
*Ümmetimin -arasında bulunan müctehidlerin, fûrûât ve muâmelâtdaki- ihtilâfları, -ümmetim hakkında vüs'ât ve sühûlete vesîle olacağı cihetle- büyük bir rahmetdir).*⁸⁴

Gibi hadîs-i şerîf'ler, bunun açık bir delilidir.

Hazreti Muhammed *aleyhi!s-selâm*'ın, hakkında vahy bulunmayan ba'zı konularda ictihâd yaparak veyâ Ashâb-ı Kirâm'ı ile istişârede bulunarak o mes'eleyi şer'î bir hukme bağlamış olması da bunun ayrı bir delilidir.

Çünkü İslâm'da **istişâre**, bir konuyu, İslâmî ölçüler içerisinde inceleyip Allâhü Teâlâ'nın emrine ve murâdına en yakın bir hukme vararak netîcelendirmekdir.

⁸³ -Nisâ', 59.

Merhûm ve mağfûr Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, bu âyet-i kerimenin altındaki (60) ncı âyet-i kerîmede, Allâh'ın ve Rasûlünün hukmüne râzı olmayan münâfikların durumuna işâretle,

"Bu emirleri tesbitden sonra evvel emirde adlî ve teşriî esâslar üzerinde cereyan eden itâati te'mîn etmek; mü'minlerin, -adl ile hukme me'mûr oldukları hâlde- adl ve hakk olan bir hukmün hilâfına tâlib olmamaları, muhâkeme mesâilinde tuğyankâr bir vaz'ıyyet almamaları, tâgutlar mahkemesine mürâceat etmemeleri lüzûmunu telkîn etmek; mü'min nâmı altında Peygambere itâatden hoşlanmayan ve O'nun hukmüne râzı olmayıp da başka mahkemelere mürâceat edenlerin münâfik olduğunu tefhîm etmek; bunun netîcesi olarak da Rasûlü'llâh *sall'illâhü aleyhi ve sellem'* e itâat etmeyi tahkîm etmek üzere, şöyle buyuruluyor..."

diyor ki ba'zı kimselerin, müslüman olduklarını söyledikleri hâlde -**İnsan hakları**-nâmı altındaki gayri müslim mahkemelerinden meded ummaları, ne derece doğru olabilir? Bilmem.

Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsîr, C.2.ss.1379.Elmalılı M. Hamdi Yazır.

⁸⁴ -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsîr, C.6.ss.78. ve 155. Elmalılı M. Hamdi Yazır.
(Keşfü'l-Hafâ, 1.66.-153-).

Çünkü bir emr-i ilâhî olan "**Müşâvere**" den maksad, kendisi ile amel olunması lâzım gelen Hukmü'llâh'ı (*Allâh'ın hukmünü: Kendisi ile amel edilmesi lâzım gelen Me'mûrun bih'i*) ta'yîn etmek veyâ Cenâb-ı Hakk'ın murâdına en yakın bir netîcenin alınmasına çalışmak, tahakküm ve istibdâd fikrinden uzak rûhî bir olgunluğa, İslâmî bir ahlâka, İslâmî bir siyâset anlayışına ve doğru bir Tevhîd inancına sâhib olmak; toplumun birlik ve berâberliğini tehlikeye düşüren muhtelif irâde ve re'ylerin tenâkuz ve cidâlından toplumu kurtarmak; **nass** karşısında veyâ emr-i ilâhî karşısında kendi aklına göre re'y ve kıyâsda bulunarak isyân eden **İblîs** gibi olmamak ve bu şekildeki davranışla, hevâ ve hevesle, gizli veyâ açık bir **şirk** yoluna sapmamaktır.⁸⁵

İslâm Dîni'nde tefrîka câiz midir?

İslâm ve Müslüman düşmanlarının, yıllarca demokrasî, özgürlük, lâiklik, hoşgörü gibi beşeri sistem felsefelerini kullanarak Müslümân'lar içinde durmadan fitne, fesâd, tefrîka ve düşmanlık tohumları ekip Müslümân'ları parça parça, gurup gurup, ekol ekol, cemâat cemâat ayırıp bid'at, dalâlet, fitne ve fesâd yollarına sürüklemek suretiyle birlik ve berâberliklerini yok etmelerine zemin hazırlamak, aslâ câiz değildir. Çünkü,

⁸⁵ -**Me'mûrun bih**: Allâhü Teâlâ tarafından emr edilen şey'ler, mükellef bir kimsenin şer'an yapmaya veyâ terk etmeye mecbûr bulunduğu müsbet veyâ nenfi fiiller.

Tenâkuz ve cidâl : Birbirine zıdd ve çelişik fikirler ile münâkaşa etmek, tartışma yapmak, düşmanca davranışlarda bulunmak, savaştık.

“(لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ) : **Lâ ilâhe illâ'llâh,**

Muhammedü'r-Rasûlü'llâh : Allâh'dan başka hiç bir ilâh, -hiç bir tanrı, hiç bir ma'bûd- yoktur, ancak O vardır; Muhammed -aleyhi's-selâm- Allâh'ın (kulu ve) Rasûlü'dür”.

Kelime-i Tevhîd'inin esâsı üzerine kurulmuş olan İslâm Dîni, tefrika ve ihtilâfa, aslâ cevâz vermez. Bunun için Allâhü Teâlâ, beşeriyet için bir hidâyet rehberi olan Kur'ân-ı Kerîm'inde,

وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ ۚ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ.

"Kim İslâm'dan başka bir dîn ararsa (İslâm dışı fikir, görüş, yorum, sistem, düzen, rejim ve inanış şekillerine uyarırsa) **ondan** (bu dîn, İslâm dışı bu fikir, görüş, yorum, sistem, düzen, rejim ve inanış şekilleri) **aslâ kabûl olunmaz ve o, âhirette de en büyük zarara uğrayanlardandır"**.⁸⁶

esâsını ifâde ederek İslâm dışı fikir, görüş, sistem, düzen, rejim ve inanışlara gönül vermememizi emr eder. Bu bakımdan İslâm Dîni'nde tefrika aslâ câiz değildir.

Ayrıca, dünyâda ve âhirette felâh bulup mutlu olmamız için de,

فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا ۗ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ.

"Maiyyetindeki tevbe edenlerle berâber, emr olunduğun gibi dosdoğru ol (emr olunduğunuz gibi dosdoğru olunuz). **Aşırı gitmeyin. Çünkü O, ne yaparsanız (hepsini) hakkıyla görücüdür"**.⁸⁷

⁸⁶ -Âl-i İmrân, 85.

⁸⁷ -Hud, 112.

فَلذَلِكَ فَادُعْ ج وَاسْتَقِمَّ كَمَا أُمِرْتَ ج وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ ج

“İşte bunun için sen (onları Tevhîd’e) da’vet et. Emr olunduğun gibi dosdoğru ol. Onların hevâ (ve heves) lerine uyma...”.⁸⁸

وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا ط قَدْ فَصَّلْنَا آيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ.

“Bu (İslâm ve Kur’ân) Rabb’inin dosdoğru yoludur. Biz âyet’leri, aklını başına alıp düşünecek bir toplum için (apaçık) beyan etmişizdir”.⁸⁹

hakîkatlerini emr ederek şu ikâzları yapmakda ve aklımızı başımıza toplayıp sonunda pişman olup -Eyvâh aldanmışım, aldatılmışım- demememizi hatırlatmaktadır.

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ص وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ...

"Hepiniz toptan Allâh'ın ipine (Kur'ân-ı Kerîm'e ve İslâm Dîni esâslarına) sımsıkı sarılın. Parçalanıp dağılmayın, (fikir, görüş, yorum, inanç ve düşünce ayrılıkları ile gurup gurup, cemâat cemâat, ekol ekol, parti parti olmayın. İslâm Dîni'nin gösterdiği yolda birlik ve berâberliğinizi koruyarak) Allâh'ın üzerinizdeki ni'metini düşünün".⁹⁰

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا ط إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ.

"Allâh'a ve O'nun Rasûlüne itâat edin. (Fikir, görüş, yorum, inanç ve düşünce ayrılıkları ile) birbiriniz ile çekişip didişmeyin. Sonra korku ile za'fa düşersiniz. Rüzgarınız

⁸⁸ -Şûrâ, 15.

⁸⁹ -En'âm, 126.

⁹⁰ -Âl-i İmrân, 103.

(kuvvet ve kudretiniz kesilip) **gider**. (Allâh'ın size olan yardımını kesilir. Kuvvetiniz ve devletiniz yok olup gider). **Bir de sabr** (-u sebât) **edin**, (sıkıntılara katlanın). **Çünkü Allâh, sabr edenlerle berâberdir"**.⁹¹

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ط
وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ل.

“Siz, kendilerine ap-açık delil’ler, âyet’ler geldikten sonra parçalanıp ayrılanlar, ihtilâfa düşenler gibi olmayın. İşte onlar (ın hâli) : En büyük azâb onlarındır”.⁹²

Tefrîka ve İhtilâfın nedenleri **ve zararları**

Son yılların **İslâm ve Müslüman düşmanları**, büyük bir gaflet eseri olarak bunların mel’un çalışmalarına zemin hazırlayan cemâatler, kuruluşlar ve sivil toplum örgütleri, dînî yönden câhil kalmış Müslümanları, İslâmî bir esâsa dayanmayan cemâat, tarikat, demokrasi, hoşgörü, lâiklik, özgürlük, ılımlı İslâmiyet, demokratik İslâmiyet gibi bir takım isimler altında guruplara, ekollere, partilere ayırarak, İslâm Dîni esâslarını *-Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarının dışına çıkarıp-* kendi görüş ve anlayışlarına göre yeniden te’sis edip bid’at, fesâd, nifâk ve şirk yollarına götürüp birlik ve berâberliklerini yok ederek büyük bir tahrîbat çabası içine girmişlerdir. Bu sûretle de dînî ve siyâsî tefrîkanın, Ehl-i

⁹¹ -Enfâl, 46.

⁹² -Âl-i İmrân, 105.

sünnet ve'l-cemâat esâslarından ayrılışın, dînî ta'vîzlerin, farzları terk ederek nâfileler ile meşkul olmanın, gayr-i müslimlerin yaşayışlarına imrenerek Avrupaî âdetlerin benimsenmesinin, bunun netîcesi olarak da lüks ve isrâfın zemînini hazırlıyarak kuvvet ve kudretlerinin zayıflamasının sebebi olmuşlardır.

Ne yazık ki 1921 Anayasa'sının ikinci maddesinde, *“Türkiye Devleti'nin Dîni, Dîn-i İslâm'dır”* şeklinde ifâde edilen ve temeli İslâm esâslarına göre kurulmuş olan Türkiye Cumhûriyeti Devleti'ni ve onun mensûbları olan bizleri de aynı âkıbete sürüklemek isteyen iç ve dış düşmanlar veyâ cehâletleri yüzünden *“Müslümân'ları kendi hallerine bırakırsak birlik ve berâberliklerini yeniden te'min ederek bu memleketde şeriat esâslarını tatbik ederler”* korku ve endişesine kapılan ve Müslüman olduklarını söyledikleri halde muhtelif şekillerde şirk yollarına sapan ve büyük bir gaflet içerisinde bulunan bir kısım yetkililer ve onların hem fikir olan ortakları, kendi siyâsî emellerini gerçekleştirmek için, bilerek veyâ bilmeyerek aslı esâsı olmayan ve İslâm Dîni ile hiç bir benzerliği bulunmayan fikir, görüş, yorum ve inanç ayrıcalıklarına, tarikat ve cemâat nâmı altındaki çalışmalara zemin hazırlamışlar, bir kısım Müslümân'ların dînî duygularını istismar ederek nüfuzlarını artıran menfaat ve makam düşkünü insanlara, *-Demokrasî'nin gereğidir gibi-* mesnedsiz lâflar ile, göz yummuşlar, bu sûretle de her köşede, aslı esâsı olmayan ve İslâm Dîni ile bağdaşmayan bir takım tarikatlerin, cemâatlerin, vakıfların ve ekollerin türemesine sebep olmuşlardır.

Bunların netîcesi olarak da koskoca bir milletin büyük bir çoğunluğu ve onların gençleri, beyinleri yıkanarak hakikatkeri

göremez, işitemez ve anlayamaz bir hâle getirilmiş, her köşede fitne, fesâd, bid'at, anarşi, terör, isyan ve hakk isteme çılgınlıkları pervâsızca at oynatır bir hâle gelmiştir.

Çünkü son derece aç ve susuz kalan bir insanın eline geçirdiği her hangi bir şey'i, zararlı veyâ zararsız olduğunu düşünmeden yiyebileceği veyâ içebileceği nasıl şübhe götürmez bir gerçek ise, yaratılışın bir gereği olarak her insanın da dînî ihtiyaçlarını, doğru veyâ yanlış olarak tatmin etmek cihetine gideceği husûsu da şübhe götürmez bir hakîkatdir.

Bu konularda araştırma yapan meslekdaşlarımızdan birisi, güzel bir noktaya işâret ederek,

إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى رَأْسِ كُلِّ مِائَةٍ سَنَةٍ مِّنْ يُجَدِّدُ لَهَا دِينَهَا.

“Şübhesiz Allâhü Teâlâ, her yüz sene başında bu ümmetin dinini yenileyen bir müceddid gönderir”.⁹³

hadîs-i şerîfinin izâhında şöyle diyor:

“İçinde bulunduğumuz şu zamanda çeşitli İslâmî cemâatler ile görüşüp teâtî-i efkâr'da (fikir alış-verişinde) bulduk. Onlardan her bir cemâat -Bizim hocamız İslâm'a daha fazla insan yetiştirmiştir. Bunun için zamânın müceddidi veyâ mehdî'si varsa o da bizim hocamızdır, başka bir kimse olamaz” diyor ve böylece çeşitli fikirler ve birbirine zid iddiâlar ortaya çıkarak tefrîka meydana geliyor”.⁹⁴

“İslâm'da halîfe ta'yin etmenin büyük hikmetlerinden biri de, Müslümân'ları bir araya getirip birleştirmektir. Bunun için bir zamanda iki halîfe ta'yin edilmesi câiz değildir”.⁹⁵

⁹³ -Et-Tâcû'l-Câmiu li'l-Usûl fî Ehâdîsi'r-Rasûl s.a.v. C.3.ss.428. (Ebû Dâvud, El-Hâkim ve El-Beyheki). Eş-Şeyh Mansûr Ali Nâsîf.

⁹⁴ -Günümüz Mes'elelerine Fetvâ'lar, C.2.ss.251. Halil Güneç.

⁹⁵ -Aynı eser, C.2.ss.207. Halil Güneç.

İşte bu hâli ile İslâm esâslarından ayrılan ve onlarla hiç bir ilgisi bulunmayan bir takım maksatlı kimselerin İslâm'ı bozup mensublarını bid'at, fesâd, nifâk ve dalâlet yollarına sevk etmeye yönelik, tarîkat, vakıf, dernek ve bunlara benzer şey'ler nâmı altındaki cemâatleşmeler, her zaman ve her yerde sonu felâket olan tefrîkanın ta kendisidir.

Müslümân'ların böyle bir tuzağa ve böyle bir felâkete düşmemeleri için yapılacak tek şey', "*Ben Müslüman'ım*" diyen bir kimsenin, **Tevhîd, Şirk, küfür ve nifak** konularını iyice anlayıp kavramaya çalışması, İslâm'ın i'tikâd, ibâdet ahlâk ve muâmelât konularını Ehl-i sünnet yolundaki i'tikâdî ve amelî mezheplerin tesbit etmiş olduğu esâslar dâhilinde öğrenip öğretmeye gayret sarf etmesi, *-İslâm'a ve Müslümân'lara hizmet nâmı ile de olsa-* bid'at, fesâd ve nifâk yollarından kaçınması lâzımdır ki Câbir *radiye'llâhü anh'*den rivâyet edilen şu hadîs-i şerîf de, bu hakikatleri te'yîd edip gözlerimizin önüne sermektedir.

فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ وَخَيْرَ الْهُدَى هُدَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ.

“Sözlerin en hayırlısı Allâh'ın Kitâb'ı (Kur'ân-ı Kerîm) dir. En hayırlı hidâyet, Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm'ın irşâd ve hidâyeti'dir. Din işlerinin en fenâları sonradan uydurulan şey'lerdir ve her bid'at bir dalâlet'dir”.⁹⁶

Ümmetlerinin böyle tehlikeler içine düşüp dalâlet yollarına sapmaması için olanca gücü ile çalışan Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve ellem*, **Vedâ' Haccı'**ndan dönüp Uhud şehidlerini ziyâret ettikten sonra Medîne'ye gelip **Mescid-i Nebevî** 'de

⁹⁶ -Riyâzü's-Sâlihîn, C.1.ss.164. (172 nolu hadîs-i şerif). (Sahih-i Müslim) den.

minbere çıkararak *-ölülere ve dirilere vedâ' eder gibi-* okuduğu hutbede de şöyle buyurmuştur:⁹⁷

"Bundan sonra sizin bir daha putperestliğe döneceğinizden endişe etmiyorum. Endişe etdiğim şey', sizin dünyâ işlerine dalarak ve servet peşinde koşarak birbirinizin kanını dökmenizdir. İhtiras ile nefsânîyyet güdüp didişmenizdir. İşte o zaman siz de sizden evvelki milletler gibi helâk olursunuz. Çünkü ihtiras, ni'metden mahrûmiyyete sebep olur".

"Siz iyi olursanız, âmirleriniz de iyi olur. Kötülerin başına kötü geçerse, kimin kimde hakkı varsa helâllaşsın. Zîrâ âhiretde cezâ'ya uğramak, dünyâda mahcûb olmakdan kötüdür".

Tefrîka ve ihtilâfın neticesi

Azâb-ı ilâhî'dir

Adâlet ve fazîletin en esâslı hükümlerini ihtivâ' eden, hakk ve adâletin en büyük ve en feyizli kaynaklarından biri olan, millî benliğimize mal olmuş İslâmî terbiyenin ailede ve okullarda kuvvetlendirilmesini sağlayan **İslâm Dînî** ve **İslâm hukûku**, asırlarca en medenî milletlerin ihtiyaçlarına cevâb verdiği gibi, uzun bir zamandan beri mensûbu bulunduğumuz büyük Türk milletinin nizâm ve intizâmını da te'mîn etmiştir.

Böyle bir hukûk sistemi, Türk Medenî Kânûnu'nun kabûlü ile terk edilmiş, bunun neticesi olarak da şer'î kazâ' makâmı kaldırılmış, fetvâ makâmı bırakılmış; hakk ile bâtıl birbirine karıştırılarak yüce İslâm Dîni'nin esâsları sarsılmış; bunun

⁹⁷ -S.B.M.Tecrid-i Sarîh Tercemesi,C.4.ss.510-519. (660 ve 661 nolu Hadis-i şerif ve izâhı). ve C.10.ss.223-224. (1587 nolu Hadis-i şerif ve izâhı). Kâmil Miras.

yerine lâik, demokratik, özgür, fikir ve batıl inanç sistemleri geçirilerek koskoca bir milletin büyük bir çoğunluğu ve onların gençleri, beyinleri yıkanarak hakikatkeri göremez, işitemez ve anlayamaz bir hâle getirilmiş, her köşede fitne, fesâd, bid'at, anarşi, terör, isyan ve hakk isteme çılgınlıkları pervâsızca at oynatır bir hâle gelmiştir. Bu gün, Müslümanım dediği halde **Tevhîd** esâslarından uzaklaşan dünya Müslümanlarının başına gelen eşi görülmemiş sayısız felâketler, böyle bir çalışmanın neticesidir ki böyle bir nefice, şu âyet-i kerîme ve benzerlerinde ifâde buyurulan azâb-ı ilâhî'den başka bir şey' değildir:

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ
أَرْضِكُمْ أَوْ يَلْبَسَكُمْ شِيعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ ۗ أَنْظُرْ كَيْفَ
نُصِّرُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ.

“De ki: O (Allâh), size üstünüzden (fırtına, şimşek,tufan, sayha gibi), yâhud ayaklarınızın altından (kuraklık, zelzele, kıtal gibi) zorlu bir azâb göndermeye veyâ sizi bir birinize katıp kiminizden kiminin hıncını tatdırmaya kâdirdir. Bak, âyetleri, onlar iyice anlasınlar diye, nasıl türlü türlü açıklıyoruz”.⁹⁸

Câbir radiye'llâhü anh, bu âyet-i kerîme'nin nâzil oluşunu şöyle rivâyet etmektedir:

-Yâ: قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ (

Muhammed- de ki: Allâh size üstünüzden bir azâb göndermeye kâdirdir) âyeti nâzil olunca, Rasûl'ü'llâh

⁹⁸ -En'âm, 65.

aleyhi's-selâm (*أَعُوذُ بِوَجْهِكَ* : *Yâ Rabb, Senin zatına sığınırım*) dedi.

(*أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ*) : *Yâhud ayaklarınızın altından bir azâb göndermeye kâdirdir*) kısmı nâzil olunca (*أَعُوذُ بِوَجْهِكَ*) : *Yâ Rabb, Senin zatına sığınırım*) dedi.

(*أَوْ يَلْبَسَكُمْ شِيعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ ط*) : *Yâhud sizi birbirinize katıp kiminizden kiminin hıncını tatdırmaya kâdirdir*) kısmı nâzil olunca da (*هُدَا أَهْوُونَ أَوْ هَذَا أَيْسُرُ*) : *Bu hafîfdir, yâhud kolaydır*) buyurdu”.

Bu konuların tefsirinde, Kâmil Miras merhum şöyle demektedir:

“Âyet-i kerimede üstten gönderileceği bildirilen azâb, Lût kavminin, Ashâb-ı Fîl'in başına taş yağdırılması; Nûh kavminin su tûfânına tutularak helâk edilmesi nev'inden azâblardır. Altdan gelen azâb da Kârûn'un yere batırılması ile, Âl-i Fir'avn'ın suda boğulması ile helâk olmaları gibi”.

“Ba'zı âlimler de **yukarıdan gelecek azâbı** sultanlarla, pâdişahlarla ve iş başındaki büyük devlet adamlarının zulümleri ile; **aşağıdan gönderilecek azâbı da** ayak takımının çapulculukları ile tefsir etmişlerdir. Gerek rüesanın zulmü, gerek ayak takımının toplum nizâmını bozacak bir hâle gelmesi, bir milletin harâb olmasını mûcib olan en büyük azâb ve felâkettir. Bu azâb, doğrudan doğruya Allâh tarafından

gönderildiği için hadîsde bildirildiği üzere Peygamberimiz bu azâbdan Allâh'a sığınmıştır”.

“Âyet-i kerîme'nin ikinci kısmında ise, bir milletin muhtelif ve birbirine zıd ictimâî fırkalarının büyük bir ihtiras ve ihtilâf ile meydana getirdikleri kargaşalık ve anarşiyi mûcib büyük bir âfet ve bir azâb-ı ilâhî'dir, deniliyor”.

“Dînimiz, hakka, adâlete ermek için, âmme işlerinde milletin refâh ve saâdeti için vukû' bulan ictimâd ve ihtilâfî (*geniş mikyasa bir rahmet*) diye tavsif ettiği halde bu mukaddes millî gâyelerden kör bir ihtirâs ile hâsıl olan ayrılığı ve birbirlerine saldırışı, büyük bir âfet ve mahv-ü helâkı mûcib bir azâb olarak tavsif etmiştir. Bu azâb, kulların birbirlerine saldırmaları ile vücûde geldiği için Peygamber Efendimiz bu husûsda: **Allâh'ın semâvî ve arzî âfetlerinden ehvendir**, buyurmuştur”.

Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına aykırı **yenilikçi din adamlarının** **görüş ve yorumları**

İslâm birlik ve berâberliğinin en büyük düşmanlarından biri olan **tefrika, ihtilâf ve görüş ayrılıkları**, İslâm düşmanlarının mel'ûn emellerini gerçekleştirmek maksâdı ile kurulmuş birer tuzak olduğu halde, 1970 lerden sonra, “*Değişim ve yenilenme hayatın bir gerçeği ve her alanı kuşatan bir ulgudur*” inancına sâhip îmân ve akıl fukarası **yenilikçi** bâzı din adamlarının çalışmaları, Ehl-i sünnet esâslarının sarsılmasına ve bir takım görüş ayrılıklarının meydana gelmesine sebep olmuştur ki bunlara göre üç türlü din adamı vardır.

1-Yenilenme fikrine veyâ kavramına tamamen olumsuz bakan din âlimleri. Bunlara göre dinde yenilenme olmaz. Yenilenme dinin özünden sapma anlamına gelir. Böyle bir yetki, yalnız Allâhü Teâlâ'ya mahsusdur *(Bu görüş, Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına uygundur).*

2-İslam dünyasının zayıf düşmesinin sebebini, Batı'nın ilim, teknoloji ve ekonomide ilerlemesi karşısında geri kalmasının sebebi olarak yenilenmemeyi, dini doğru anlayamamayı sebep gösteren din adamları. Bunlara göre dinin, modern dünyanın gereklerine göre yeniden yorumlanması lazımdır.

3-Dinin aslını muhafaza ederek, din olarak algılanmaya başlayan gelenek ve kültürel etkenlerden dini ayırmak anlamında yenilenmenin gerekli olduğuna inanan görüş.

Bu son iki görüşe sâhip olanlar, batının ilimde ve teknolojiye ulaştığı seviyeyi yakalayabilmek için, bilim ve teknoloji alanında olduğu gibi dînî alanda da reforme ihtiyaç olduğunu düşünürler ve dinin modern dünyanın gereklerine göre yorumlanması lazımdır, derler ki bu son iki görüş yanlış bir yorum şeklindedir..⁹⁹

Yenilikçi din adamlarının İslâm dîni'ne ve Müslüman'lara verdikleri zararlar

Fıkıh kitaplarında, dînî hükümleri ta'yîn edip açıklamak yetkisi, **ictihâd** şartlarına sâhib olan ve bu melekeyi

⁹⁹ -Diyânet aylık dergisi, sayı 223 Temmuz 2009. İslamda yenilenme,ss.2 Dr.Yüksel Selman.

kendisinde bulunduran ihlâs ve takvâ sâhibi fukahâ'ya âit denildiği halde, sathî bilgileri ile kendi hevâ ve hevesine veyâ başkalarının hevâ ve hevesine uyarak ictihâd yapmaya kalkışan yenilikçi din adamlarının böyle bir yetkileri yoktur.

Çünkü böyle kimseler, birer (مُفْتِيٍّ مَاجِرٌ : **Müftî mâcin**: *Halka hîle ta'lîm eden, öğreten bir kimse*) den başka bir şey' değildir.

Bunun için Semerkand, Buhâra, Belh gibi şehirleri ile Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esaslarına bağlı İlim yatağı Afkanistan'ın bu günkü durumuna gelmesine sebep olan yenilikçi Cemâleddin Efkânî ve aynı zihniyete sâhip olan ekiblerinin;

Kezâ, Ezher Ünüversitesi gibi bir ilim merkezine sâhib olan Mısır'ın bu günkü duruma gelmesine sebep olan yenilikçi Muhammed Abduh ve aynı zihniyete sâhip olan ekiblerinin;

Kezâ, Diyanet İşleri Başkanlığı teşkilâtında ve din eğitimi veren eğitim müesseselerinde, “*Değişim ve yenilenme hayatın bir gerçeği ve her alanı kuşatan bir ulgudur*” inancına sâhip îmân ve akıl fukarası yenilikçi bir kısım din adamlarının;

Ayrıca kırk-elli yıldan beri bâzı din adamı geçinen kimselerin, bilerek veyâ bilmeyerek, kiliselerde, papazların günah çıkartıp cennetlik yaptıkları Hristiyanlar gibi, “*Bir mürşide, bir şeyhe intisab etmezsen cennete giremezsin*” inancını yaymaya çalışarak bir takım menfaatler elde etmeye çalışan **mürşid, şeyh, hoca, önder** ve **lider** nâmı altındaki kimselerin;

görüş, yorum ve çalışmaları da aynı şekilde olup birer hüsrandan, dalâletden başka bir şey' değildir.

Bunun için bu şekildeki ihtilâf, tefrîka ve çalışmaların hepsi, **Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarının** tahrîfine ve **Dîn-i Tevhîd Seddi**'nin (*Müslümân Türk Kudreti'nin*) zayıflayıp yok olmasına ortam hazırlamaktan başka bir netîce doğurmaz. Böyle büyük bir felâketin vukuu ise, büyük müfessir Elmalılı Muhammed hamdi Yazır'a göre, **Eşrât-ı sâat**'dendir".¹⁰⁰

Bu şekildeki fikir ve düşünceleri ile Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına bağlı kalarak İslâm'ı yaşamamanın Müslüman'ları geri bıraktığına inanmak ise, Allâhü Teâlâ'ya, **Hâşâ**, cehil isnad etmektir ki şirk ve küfürdür.

Çünkü, Cenâb-ı Hakk, ğayr-i müslimlerin yaşayışına imrenerek bir hayat tarzı oluşturmanın zararları hakkında şöyle buyurmaktadır:

فَسَلُّوا أَهْلَ الدِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ.

“(Ey îmân edenler), **Eğer** (bu konuları) **bilmiyorsanız ehl-i zikr'e** (Kur'ân'ı bilen Ehl-i sünnet ve'l-cemâat âlimlerine, mü'min'lere) **sorun**”.¹⁰¹

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ. إِنْ يَتَّقُواكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ. ط

Ey îmân edenler, benim de düşmanım, sizin de düşmanınız (olanlar) **ı dostlar edinmeyin, (âdetlerini benimseyip tuzaklarına düşmeyin)**”.

“**Eğer onlar size bir tırnak tuttururlarsa, (sizi ele geçirir size istediklerini yaptırırlarsa, sahte dostlukları size bir fayda**

¹⁰⁰ -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsîr, C.5. ss.3291. Elmalılı M. Hamdi Yazır.

¹⁰¹ -Enbiyâ', 7.

vermeyip) **hepinizin düşmanları olacaklar ve ellerini, dillerini kötülükle size uzatacaklardır.** (Zâten) onlar (ah bir dîninizden dönüp) **kâfir** olsanız (diye) **temenni edip durmaktadırlar**".¹⁰²

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ. ج

“Âyetlerimizi yalan sayanları biz bilmeyecekleri nokta (lar) dan yavaş yavaş helâke yaklaştırırız”.¹⁰³

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۗ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ ۗ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَ هُم بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۗ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ.

“Ne Yahûdî’ler, ne Hıristiyan’lar, -Sen onların dînine (milletine) uyuncaya kadar-, senden (aslâ) hoşnûd olmazlar.

De ki:-Allâh’ın hidâyet (yolu olan İslâm yok mu? İşte) O, doğru yolun ta kendisidir-. Eğer (vahy ile) sana gelen (bunca) ilimden sonra (bi'l-farz) onların hevâ ve heveslerine uyacak olursan, and olsun, Allâh’dan (başka seni koruyacak) ne hakîkî bir dost, ne de hakîkî bir yardımcı yokdur”.¹⁰⁴

إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا.

¹⁰² -Mümtehine, 1-2.

¹⁰³ -A'râf, 182.

Allâhü Teâlâ, böyle kimselerin ni'metlerini bir **istidrâc** kabilinden artırdıkça, bunu bir lûtf-i ilâhî sanarak şımarıkça şımarırlar. Bu ni'metlere şükr edecekleri yerde, bu şımarmalarına ve ma'siyetlerine devam ettikçe de azâbları artıkça artar.

Hokkabazların, sihirbazların ma'rifetlerini, san'atlarını ve hünelerini göstermeleri ise, bir **isdirâc** değildir.

¹⁰⁴ -Bakara, 120.

“Çünkü onlar size galebe ederlerse sizi ya taşla öldürürler, yâhud sizi (zorla) kendi dînlerine (milletlerine) döndürürler. Bu takdîrde ise ebedî felâh bulamazsınız”.¹⁰⁵

وَقَالُوا كُونُوا هُوداً أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا ط قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفاً ط
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ.

“(Yahûdî ve Hıristiyanlar Müslümânlara) -*Yahûdî veyâ Nasrânî olun ki doğru yolu bulasınız-* dediler. De ki (Habîbim): -*Hayır (biz) hanîf olarak (muvahhid ve müslim olarak) İbrâim'in dinindeyiz (milletindeyiz). O, Allâh'a eş tutanlardan değildir.*”¹⁰⁶

✱

✱ ✱

Müftî mâcin'lerin verdiği fetvalara güvenilir mi?

İctihâd şartlarını kendilerinde bulundurmayan **yenilikçi** din adamları, verdikleri yanlış fetvâlar ile hem kendilerini hem de başkalarını dalâlete düşüren, hem dâll, hem mudill olan (*hem dalâlete düşen, hem de dalâlete düşüren*) ve (*Halka hîle ta'lim eden*), birer kimse olduklarından, kendilerini sorumluluktan kurtaramazlar.

Büyük Sahâbî **Abdu'llâh ibn-i Mes'ûd radiye'llâhü anh** 'ın, talebelerine yaptığı şu vasiyetleri, bu konunun açık bir ifâdesidir:

“*Kardeşlerim, ilim ortadan kalkmadan ilim tahsiline ehemmiyet veriniz. İlmin ortadan kalkması, tabii ehl-i ilmin*

¹⁰⁵ -Kehf, 20.

¹⁰⁶ -Bakara, 135.

ölümü iledir. Sizden hiçbiriniz, kendisine ne zaman mürâceat edileceğini ta'yîn edemez. Fakat yakında bir sınıf insanlar ile karşılaşacaksınız ki onlar, sizi, Kitâbü'llâh'a da'vet etdiklerini iddia ederler. Halbuki bu ehl-i bid'at, Kitâbü'llâh'ı arkalarına atdiklarını fark edemezler. Böyle dalâlet zamânında, ilmin sâye-i irşâdına sığınmanızı tavsiye ederim. Bid'at iltizam etmekden (bid'at olan şey'leri lüzumlu görerek yapmakdan), kelâmî tekellüfden (hakikatleri ikinci plâna atarak gösterişli konuşmalar yapmakdan), felsefî teammukdan (felsefî fikirler içerisine dalarak yeni yeni şey'ler ortaya koymakdan) sakınınız. Dînimizin safvet-i asliyesini (saf ve temiz hâlini) muhâfaza etmeye çalışınız".¹⁰⁷

Kezâ, **Abdu'r-Rahmân ibn-i Yezîd** radiye'llâhü anh'ın rivâyet ettiği,

الْإِقْتِصَادُ فِي السُّنَّةِ أَفْضَلُ مِنَ الْإِحْتِهَادِ فِي الْبِدْعَةِ.

"Sünnet'de iktisâd, (Sünnet'in hakkını gereği gibi yerine getirerek ifrât ve tefrîtte bulunmamak, Rasûlü'llâh sallâ'llâhü aleyhi ve sellem'in ve Ashâb-ı Kirâm'ının inanıp yaşadığı gibi inanıp yaşamak), bid'atde ictihâddan daha efdaldir".

إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْزِعُ الْعِلْمَ بَعْدَ أَنْ أَعْطَاهُمْوَهُ انْتِزَاعاً وَلَكِنْ يَنْتَزِعُهُ مِنْهُمْ مَعَ قَبْضِ الْعُلَمَاءِ بِعِلْمِهِمْ فَيَبْتِغَى نَاسٌ جُهَالاً يُسْتَفْتَوْنَ فَيُفْتَوْنَ بِرَأْيِهِمْ فَيُضِلُّوْنَ وَيُضِلُّوْنَ.

"Allâhü Teâlâ, ilmi size ihsan buyurduktan sonra (hâfızanızdan) zorla söküp almaz. Lâkin toplumun ilim adamlarını bilgileri ile birlikde o toplum içinden alır. Artık

¹⁰⁷ -Sahih-i Buhârî Muhtasarı Tecdîd-i Sarih Tercemesi, C.4.ss.63. Kâmil Miras.
(Hammâd ibn-i Ebî Süleymân rivâyeti).

kara câhil bir zümre kalır. O sırada halk bunlardan dîni ihtiyaçlarını soracaklar, onlar da (şahsî) re'y ve arzûları ile cevap vererek hem halkı idlâl edecekler (yanlış yollara sevk edecekler), hem de kendileri dalâlette kalacaklar".¹⁰⁸

عَنْ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: يَأْتِي فِي آخِرِ الزَّمَانِ قَوْمٌ حَدَثَاءُ الْأَسْنَانِ سُفَهَاءُ الْأَحْلَامِ يَقُولُونَ مِنْ خَيْرِ قَوْلِ الْبَرِيَّةِ يَمْرُقُونَ مِنَ الْإِسْلَامِ كَمَا يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ لَا يُجَاوِرُ إِيْمَانَهُمْ حَنَا جَرَهُمْ فَأَيْنَمَا لَقَيْتُمُوهُمْ فَأَقْتُلُوهُمْ فَإِنَّ قَتْلَهُمْ أَجْرٌ لِمَنْ قَتَلَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

Hazreti Ali ibn-i Ebî Tâlib *radıye'llâhü anh'*den rivâyete göre, şöyle demiştir:

Ben Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu, işittim:

Âhir zamanda yaşları küçük, tecrübeleri kıt bir zümre yetişecektir. Onlar (*Hârîcî'ler gibi mahlûkâtın hayırlısı olan*) Peygamber'in tebliğâtından bahsedecekler. Fakat bunlar (*şiddetle atılan*) okun av (*ı delerek av*) dan öte çıktığı gibi İslâm (*Dîni'n*) den hemen çıkıvereceklerdir. Onların îmânları boğazlarından öte geçmeyecektir. **Siz onlara nerede rast gelirsenez hemen öldürünüz.** Çünkü (*bunlar bozguncudur*),

¹⁰⁸ -S.B.M.Terîd-i Sarîh Tercemei,C.12.ss.406. (2174 nolu h.ş.). Kâmil Miras.

Bu hadî-i şerîf'in açıklamasında, Kâmil Miras merhûm şöyle diyor:

"Öyle sanıyorum ki, İslâmî ilimlerin, bunları bilenlerin âhirete gitmeleri ile zevâle uğrayacağı ve bunların yerlerini câhil bir zümre olarak hem kendileri, hem de halkı idlâl edecekleri, terceme ettiğimiz hadîsde bildirilen dalâlet zamânı hulûl etmiştir. Bu gün gazete sütunlarına geçen dîni mevzulara dâir yazılar tam bir anarşi hâlinindedir".

Acebâ merhûm Kâmil Miras, bu gün hayatta olsa -bizim içinde bulunduğumuz şu zamanda-, bu konu hakkında ne der?

bunları öldürmekte, öldüren kişiye kıyâmet gününde ecr-u sevâb vardır".¹⁰⁹

Bu Hadîs-i şerîf'de vasıfları belirtilen kişiler, **mürtedd** olup İslâm Dîni'nden çıkmış olacaklarından "*Siz onlara nerede rast gelirsiniz hemen öldürünüz*" veyâ mecâzî ma'nâsına göre "*görevden uzaklaştırınız*" buyurulmuştur.

Mürtedd demek, kendi hür irâdesi ile İslâm Dîni'ni kabul ettikten sonra Allâhü Teâlâ ile yapmış olduğu bu mukâveleyi *-şu veyâ bu şekilde-* bozup İslâm Dîni'nden çıkıp küfür veyâ şirk yolunu tercih eden kimse demektir ki böyle kimselerin İslâm Dîni'ne göre cezâsı, *-vakit geçirmeden tevbe edip tekrâr İslâm Dîni'ne girmezse-* katl edilmektir.

Merhûm ve mağfur büyük âlim Ahmed Davudoğlu da, "**Dîni Tâmir Davâsında DİN TAHRİPÇİLERİ**" isimli kitabının önsözünde bu konuya işâretle şöyle diyor ki, bu gün üzerinde ibretle durulması en önemli bir konudur.

"Reformcuların (*yenilikçilerin*) serâpâ hatâlı bir yol tuttıklarını İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nde öğretim üyesi bulunduğum yıllar boyunca talebelerime anlatmağa çalıştım. Maatteessüf öyle görülüyor ki muvaffak olamamışım. Çünkü bugün talebelerimden ba'zılarının hâlâ bu müflis nazariye peşinde olduklarını üzümlere işitiyor ve görüyorum".

Bir hadîs-i kudsi'de de şöyle buyuruluyor:

"Ben Allâhü Azîmü's-şân, melikü'l-mülûk'um (hükümdarların hükümdarıyım). Hükümdarların kalpleri ve nâsiyeleri (alınları) benim elimdedir. Kullar bana itâat

¹⁰⁹ -Sshîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrid-i Sarîh Tercemesi,C.9.ss.300-301. (1472 nolu H.Ş.). Kâmil Miras.

ederlerse ben de onları onlara rahmet (vesîlesi) kılarım. Eğer kullar bana isyân ederlerse ben de onları onlara ukûbet (ezâ, cefâ ve azâb) vesîlesi kılarım. Binâen-aleyh hükümdarlara sebb ile (sövme sayma ile) meşkul olmayın. Fakat bana tevbe ederek mürâceat edin ki ben de onları size bükeyim, (sizin için rahmet vesîlesi yapayım)”.¹¹⁰

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا ط عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن
يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لا
يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ ج نُوْرُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَ بِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا آتِنَا لَنَا نُورَنَا وَاعْفُرْنَا ج إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ.

"Ey îmân edenler, tam bir sıdk-u hulûsa sâhib bir tevbe ile Allâh'a dönün. Olur ki Rabb'iniz kötülüklerinizi örter ve sizi altlarından ırmaklar akan Cennet'lere sokar. O gün Allâh, peygamberini ve îmân edip O'nunla berâber olanları rüsvây etmeyecek. Çünkü onlar (Sırât üzerinden geçerken) nûrları önlerinde ve sağlarında koşacak da (şöyle) diyecekler:-*Ey Rabb'imiz, bizim nûrumuzu tamamla ve bizi mağfîret et (de bizi Cennet'e ulaştır).* Şübhesiz ki Sen her şey'e hakkıyla kâdirsin-".¹¹¹

¹¹⁰ -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir, C.2.ss.1071. Elmalılı Hamdi Yazır.
(Ebu's-suûd Tefsîri'nden).

¹¹¹ -Tahrir, 8.

Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına göre
İnanılması ve yerine getirilmesi gerekli
dört ana şart

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ
رَبِّهِمْ لَا كَفَرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ.

“(Allâhü Teâlâ), **îmân eden, sâlih amel işleyen, Muhammed -aleyhi's-selâm- a indirilene** (vahy edilene) **inanan ve** (bu vahy edilen şey'lerin) **Rabb'lerinden gelen bir hakk** (ve gerçek) **olduğuna** (şeksiz şübhesiz) **îmân eden kimselerin günahlarını yarlıgemiş** (bağışlamış) **ve hallerini iyileştirmiştir**”.¹¹²

âyet-i kerîme'sinde ifâde buyurulan şu dört **ana esâs**, şirkden, küfürde, nifâkdan uzak, tam ve kâmil bir îmânın, amelin, ahlâkın ve muâmelâtın tam ve kâmil olmasını ap-açık bir şekilde ifâde edip gözlerimizin önüne sermektedir:

1-Îman etmek,

2-Sâlih amel işlemek,

3-Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm*'a vahy edilene inanmak,¹¹³

4-Hazreti Muhammed *aleyhi'sselâm*'a vahy edilen Kur'ân'ın **hakk ve gerçek** olduğuna inanmaktır.

¹¹² -Muhammed, 2.

¹¹³ -Son zamanlarda, “*Dinler arası uzlaşma ve Hoşgörü felsefesi nâmı altında*” siyâsi ve şeytânî kelime oyunları ile Müslümân'ların inanç ve yaşayışlarına bir takım şübheler sokarak kendi inanç ve mel'ûn emellerini gerçekleştirmeye çalışanların, **Kelime-i Tevhid**'in ikinci rûknü olan “**Muhammedü'r-Rasûlü'llâh**” ilkesini, (fârzını) kabullenmediklerini esefle görüyoruz ve şahit oluyoruz ki böyle bir fikir empozisi, âyet-i kerîme'de belirtilen üçüncü şarta tamamen aykırıdır.

Bu bakımdan bu dört ana şarttan birisinin eksik olması halinde o îmânın sahih ve makbûl olmayacağı husûsu, açık bir şekilde ifâde buyurulmuştur.

Bunun için, **“İslâm dîni'ne göre dünyevî ve uhrevî mutluluğun tek yolu, Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına göre inanıp yaşamaktır”** denilmiştir.

T e ş h i s v e n e t î c e

Son zamanın büyük müfessirlerinden Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır merhum, bu şekildeki tehlikelere işâretle şöyle diyor:

"Eğer, (Zü'l-Karneyn'in üçüncü seferinde karşılaştığı) kavim, müfessirlerin nakl ettikleri gibi **Türk kavmi** ise, burada Zü'l-karneyn'e kuvvetle yardım eden Türk'lerin mazîde yer yüzünü fitne ve fesaddan kurtarmak için yaptıkları hizmetlerin ehemmiyyetine işâret edilmiş olduğu gibi, Hazreti Muhammed *aleyhi'selâm*'ın Bi'set'inden (*Peygamber olarak gönderilmesinden*) sonra İslâm'a yapacakları hizmetlere de işâret edilmiş olur. Bunun için (Müslüman) **Türklerin inkırâzı**, Ye'cûc ve Me'cûc seddinin yıkılması ve nizâm-ı âlemin fesâdı demek olacaktır ki böyle büyük bir felâketin vukûu, **Esrât-ı sâat**'dendir".¹¹⁴

Bu bakımdan Müslüman Türk'lerin inkırâzı, Dîn-i Tevhîd Seddi'nin yıkılmasını ve Ye'cûc ve Me'cûc denilen fitne ve fesad topluluğunun yer yüzünü isti'lâ' etmesini ifâde eder.

¹¹⁴ -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsîr,C.5.ss.3291. Elmalılı M. Hamdi Yazır.

Asırlar boyunca dünyânın bir denge unsuru olan **Osmanlı İmparatorluğu'nun**, diğere bir ifâde ile "**Dîn-i Tevhîd seddi'nin**" yıkılmasından sonra onun devâmı olarak onun yerini alan ve bu gün Orta Doğu'da dünyânın bir denge unsuru olan Türkiye Cumhûriyeti Devleti'nin de aynı "**Sedd**" in küçük bir devâmı olduğu husûsu, şübhe götürmez bir hakîkatdir.

Çünkü bu gün böyle bir devletin yıkılmasına çalışan iç ve dış düşmanlar, aç kalmış kurtlar gibi saldırganın yollarını her an arayıp durmaktadırlar. Böyle bir hâlin vukûu ise, akla hayâle gelmedik felâketlerin meydana gelmesi demek olduğundan bu duruma sebep olanlar, âyet-i kerîme'de de işâret edildiği gibi,

“Eyyâh bizlere, doğrusu biz bunun böyle olacağını düşünmemiştik. Biz böyle yapmakla kendimize yazık ettik, hem kendimizin hem de dünyânın huzûrunu kaçırdık, istediğimiz çıkarlarımızı elde edemedik”,

diyerek pişman olacaklardır ki şu âyet-i kerîme, bunun açık bir ifâdesi olsa gerekdir. Allâhü a'lem.

حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ .
وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا ط يَا وَيْلَنَا
قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ .

"Nihâyet Ye'cûc ve Me'cûc (un seddi) açılıp da her tepeden saldıracakları ve gerçek va'd olan (kıyâmet) yaklaştığı vakit, işte o zaman o küfr (ve inkâr) edenlerin gözleri hemen belirip kalacak, **-Eyyâh bizlere, Doğrusu biz**

bundan gaflet içindeydik. Hayır, biz (kendimize zulm eden) zâlim kimselerdik- (diyecekler)".¹¹⁵

Bunun için bu gün, biz Müslüman'ların üzerimize düşen en büyük görev, yüce İslâm dîni'ni, "***Eyvâh bizlere, Doğrusu biz bundan gaflet içindeydik. (aldanmışım, aldatılmışım). Hayır, biz (kendimize zulm eden) zâlim kimselerdik***" deyip pişmân olmadan, kuş kafesden uçmadan, rûh tenden çıkmadan "***Ehl-i sünnet ve'l-cemâat***" esâslarını, hakikî İslâm'ı, *-dalâlete, bid'ate, hatâya, ihtilâfa ve tefrikaya düşmeden-* bütün hükümleri ile yaşamaya ve yaşatmaya çalışmak olmalıdır ki nedâmet duyup boş yere inlemeyelim.

Akıllı olup şaşırmadığını, gerçeği görüp yanılmadığını, basîretli olup aldanmadığını, anlayışlı olup aldatmadığını, hakkı dinleyip bâtila kulak vermediğini, kendisinin veyâ başkalarının hevâ ve heveslerine uyup onların peşinden gitmediğini, Allâh'a karşı denkler, eşler, benzerler, ortaklar, düzenler, sistemler, önderler tutarak onları *-Allâh'ı sever gibi-* sevmeydiğini, iddiâ edenler, bu yola yönelmeli, bu yolu sevmeli, bu yolda ömür tüketmeli ve bu yolda can verip Yaratan'a dönmelidir.

Gerçek yol, doğru istikâmet, zevkli ticâret, temiz kazanç, mutlu bir hayat, mes'ûd bir netîce, ancak bu anlayış ve yaşayış ile mümkündür. Aksi ise boş, bâtil ve fayda vermeyen bir pişmanlıktır.

Bunun için daha önce zikri geçen şu âyet-i kerîme'ye göre **tek kurtuluş** yolu, Allâhü Teâlâ'nın azâbından gazabından korkup O'na sığınmak; tüm varlığımız ile O'na yönelip günahlarımızın afvini dilemek; O'nu severek O'nun lütuf ve

¹¹⁵-Enbiyâ', 96-97.

ihsânını ümîd ederek O'na kulluk yapmak; küfrün, şirkin, nifâkın, gurur ve kibirin gizli ve açık her çeşidinden şiddetle kaçınıp O'nu noksan sıfatlardan münezze kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılarak kulluğumuzu isbât etmektir ki bu da ancak **Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına** göre inanıp yaşamak ile mümkündür.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَل لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

“Ey îmân edenler, eğer Allâh’dan korkarsanız O, size iyi ile kötüyü (hakk ile bâtılı) ayırd edecek bir anlayış (bir ma’rifet ve nûr) verir, suçlarınızı örter ve sizi mağfîret eder. Allâh, büyük lûtuף ve ihsân sâhibidir”.¹¹⁶

(Dünyâda ve âhiretde) Selâm : وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى
-ve selâmet-, **doğruya** (ve güzele) **tâbi’ olanlardır**.¹¹⁷

¹¹⁶ -Enfâl, 29

¹¹⁷ -Tâ-Ha, 47.

Hamd-ü senâ' ve küçük bir duâ örneği

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى الْوَهَّابِ.

*Sübhâne Rabbiye'l-aliyyi'l-a'le'l-vehhâb.*¹¹⁸

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ. وَلَا عُذْوَانَ إِلَّا عَلَى
الظَّالِمِينَ. وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ
الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ.

*El-hamdü li'llâhi Rabb'i'l-âlemîn; ve'l-âkabetü li'l-
müttekîn; ve lâ udvâne illâ ale'z-zâlimîn.*

*Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ Rasûlinâ Muhammed'in ve
alâ Âlihî vesahbihî't-tayyibîne't-tâhirîn ve men tebiahüm bi-
ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.*

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِلْإِيمَانِ وَالْإِسْلَامِ. وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى

صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ.^ط

Bizi, îmân'a ve (fitrat dîni olan) İslâm'a hidâyet eden
Allâh'a hamd olsun. **Allâh, kimi dilerse onu,** (kendisinde
hayır gördüğü kimseleri) **doğru yola iletir.**¹¹⁹

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَصَقَّانَا. وَجَعَلَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ. وَأَرْزُقْنَا وَأَنْتَ
خَيْرُ الرَّازِقِينَ.

¹¹⁸ -**Meâli:** "Çok yüce, en âli, çok bağışlayıcı olan Rabb'im, her türlü noksanlıktan berîdir, kendisini tesbîh ve tenzîh ederim".

¹¹⁹ -Bakara, 213

Bu âyet-i kerîme'nin baş tarafındaki kısım, Eş-Şeyh Mansûr Ali Nâsîf'in Tac'daki bir Hadîs-i şerîf'in sonunda yapmış olduğu bir duâdır.

“Bizi yediren, içiren ve Müslüman'lardan yapan Allâh'a hamd olsun. Ya Rabb, **Bizi rızıklandır. Sen rızık verenlerin en hayırlısısın**”.¹²⁰

اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

“**Ey Rabb'imiz, bize dünyâda da iyi hal ver, âhiretde de iyi hal ver ve bizi o ateş (cehennem) azâbından koru**”.¹²¹ Ey merhametlilerin en merhametlisi Sen bize rahmet et.

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ. ع

“**Ey Rabb'imiz, (kıyâmetde) hesâb görüleceği gün beni, ana ve babamı ve bütün İmân edenleri mağfîret et**”.¹²²

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ.

“**Ey Rabb'im, beni dosdoğru namaz kılmakda berdevâm et. Züriyyetimden de (namaz kılanlar yarat). Ey Rabb'imiz, duâmı kabûl et**”.

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا
لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ.

“**Ey Rabb'imiz, bizi ve îmân ile daha önden bizi geçmiş olan (dîn) kardeşerimizi bağışla. İmân etmiş olanlar için kalblerimizde bir kin bırakma. Ey Rabb'imiz, şübhesiz ki sen, çok şefkatli, çok merhametlisin**”.¹²³

¹²⁰ -Mâide, 114.

¹²¹ -Bakara, 201.

¹²² -İbrâhîm, 40-41.

¹²³ -Haşr, 10.

Yâ Rabb, kendisinde hayır görüp doğru yola ilettiğin ve beğenip seçtiğin kullarından eyle. Kur'ân'ın yolundan, Rasûl'ünün sünnetinden ve onlara ihsân ile tâbi' olup onların yolundan gidenlerin yolundan ayırma. Doğru yola ilettiğin peygamberler, siddîklar, şehîdler ve sâlihler zümresine idhâl eylediğin kullarından eyle. Cennet'in kapısına varınca da, görevli melekler tarafından,

أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِينَ.

"Dünya hayâtında iken yaptığınız amellerin karşılığı olarak kazanmış olduğunuz Cennet'e), **selâmetle, korkusuzca girin**".¹²⁴

denilecek ve orada selâmına muhâtab olacak kullarından eyle.

Yâ Rabb, Rasûlün Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm* bizlere örnek olmak maksâdı ile Senden neler istemişse bizler de onları Senden istiyoruz, Sen bizlere ihsân eyle. Nelerden de Sana sığınmışsa onlardan da Sana sığınmıyoruz, Sen bizleri koru. Sana nasıl hamd-ü senâ' etmişse bizler de aynı şekilde hamd-ü senâ' etmek istiyoruz. Hamdimizi, şükürümüzü, senâ'mızı ilâhî rızâna muvâfık buyur.¹²⁵

Yâ Rabb, bizleri sırât-i müstekîm'inden ayırma. Hidâyetini üzerimizden eksik etme. Kusurlarımızı, günahlarımızı afv-ü mağfîret edip bizlerden râzı ol. Azâbından, gazâbından Sana

¹²⁴ -Hicr, 46.

¹²⁵ -"Geçmiş ve gelecek günâhını Allâh'ın bağışlaması, senin üzerindeki ni'metini tamamlaması ve seni doğru yola iletmesi içindir". Fetih, 2.

Âyet-i kerîme'sine göre, Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın geçmiş ve gelecek günahları afv edilmiş olmasına rağmen, ümmetlerine örnek olmak maksâdı ile yaptığı duâları aklında tutamayan Ashâb-ı Kirâm'dan ba'zıları, "Yâ Rasûle'llâh, yaptığınız bu duâları aklımızda tutamıyoruz" deyince, O da bu şekilde duâ etmelerini tavsiye etmiştir.

sığınır, Senden yine Sana ilticâ' ederiz. Bizleri Sen muhâfaza buyur.

Yâ Rabb, hayat ve memat fitnelerinden, Mesih Deccâl'in fitnesinden, tenbellikden, korkaklıktan, cimrilikden, faydasız ilimden, borçlu olmakdan, câhillerden olmakdan, nefislerimizin şerrinden, senin hoşlanmayacağı şey'lere sâhib bulunmaktan, ölüm ânının korkunç sıkıntılarından, kabir azâbından, kabir fitnelerinden, kimsenin kimseye bir faydası olmayacak mahşer gününün sıkıntılarından Sana sığınırız. Sen bizleri muâfaza buyur.

*Allâhümme salli alâ Muhammed'in ve alâ âli Muhammed'in fi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve fi'l-mele-i'l-a'lâi ilâ yevmi'd-dîn.*¹²⁶

Âmîn, âmîn, âmîn
ve'l-hamdü li'llâhi Rabbi'l-âlemîn.

¹²⁶-"Allâh'im, Hazreti Muhammed'e, Muhammed'in âl ve etbâna, Dîn gününe kadar, Mele-i a'lâ'da, evvel ve âhirde salât eyle, (rahmet et)".

Mele-i a'lâ': Büyük ve ileri gelen meleklerin toplandığı yer. Refik-i a'lâ'.

Mesnevî'den

كُنْ كَانْ هَزَنَهْ اُولُوْرْ اَيْسَكْ كَلْ،
اِسْتَرْ كَافِرْ اِسْتَرْ بَحْوَسِيْ اِسْتَرْ مُشْرِكْ،
يِيْرِمْ دَرَكْهِيْمِزْ اُوْمِيْتْسِيْزْلِكْ دَرَكْهِيْ دَكْلِيْرْ،
يُوْزْ كَرَّهْ تَوْبِكِيْ بُوْزْمُوْشْ اُوْلُسَاكْ دَهْ كَلْ.

**Gel, gel, her ne olur isen gel,
İster kâfir, ister mecûsi, ister müşrik,
Bizim dergehimiz ümitsizlik dergehi değildir,
Yüz kerre tevbeni bozmuş olsan da gel.**

Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî
(*Kaddese'llâhü sırrahû*)

BA'ZI FAYDALI BİLGİLER

Ba'zı âyet-i kerîme'lerin fazîleti

Ebû Eyyûbi'l-Ensârî *radiye'llâhü anh* ve Hazreti Ali *radiye'llâhü anh*'dan rivâyet edildiğine göre Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve selem* şöyle buyurmuştur:

(فَاتِحَةُ الْكِتَابِ) , (آيَةُ الْكُرْسِيِّ) , (شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَا شَرِكَ لَهُ...إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ فَف) ve (قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ...بِعَيزِ حِسَابٍ)

âyet-i kerîmeleri, nâzil oldukları zaman -*Allâhü Teâlâ ile aralarında hiçbir hicâb (perde) bulunmaksızın*- Arş-i ilâhî'ye yapışarak **“Yâ Rabb, bizi, yer yüzüne ve sana âsî olan insanlara indiriyorsun, onlar bizim kıymetimizi bilmezler”** dediler. Allâhü Teâlâ da **“Ahdim olsun ki sizi her namazın arkasında okuyan bir kimsenin kusurlarına bakmayarak makâmını Cennet kılacağım. Onu Hazîre-i kuds'de (Cennet'de) iskân edeceğim. Her gün kendisine yetmiş kere nazar edeceğim ve yetmiş hâcetini kazâ' edeceğim ki onun en aşağısı mağfiretdir. Onu her düşmandan ve her hasedcinin hasedinden himâye edip koruyacağım ve onu mağfiret edeceğim”** buyurdu.¹²⁷

Bu âyet-i kerîme'lerin tamâmı ve mealleri şöyledir:

¹²⁷ -Hak Dîni Kur'an Dili Türkçe Tefsîr,C.2.ss.1071.Elmahlı M.Hamdi Yazır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ. إِيَّاكَ نَعْبُدُ
وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ. اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ. صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ.

Bi'smi'llâhi'r-Rahmâni'r-Rahîm

Bütün âlemlerin Rabb'i, Rahmân ve Rahîm, Din Günü'nün sâhibi olan Allâh'a hamd olsun. Yâ Rabb, biz yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz. Bizleri doğru yola hidâyet eyle, o kendilerine ni'met verdiklerinin yoluna ilet, gazâba uğrayanlarınkine ve sapıklarınkine değil.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ
وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْعَظِيمُ.

“Allâh (o Allâh'dır ki) kendisinden başka hiçbir Tanrı yokdur. (O, zâtî, ezelf ve ebedî hayât ile) diridir. Zâtîyle ve kemâliyle kâimdir (yarattıklarının, her an tedbîr ve hıfzında yegâne hâkimdir, her şey' onunla kâimdir). O'nu ne bir uyuklama tutabilir, ne de bir uyku. Göklerde ne var, yerde ne varsa hepsi O'nun. O'nun izni olmadıkca nezdinde şefâat edebilecek kim miş? O, (yarattıklarının önlerindeki, arkalarındaki, (yaptıklarını, yapacaklarını, bildiklerini, bilmediklerini, açıkladıklarını, gizlediklerini,

dünyâlarını, ahretlerini, hulâsa her şey'ini, her şey'ini) **bilir**. (Mahlûkâtı), **O'nun ilminden yalnız kendisinin dilediğinden başka hiçbir şey'i** (mümkün değil) kavrayamazlar. **O'nun kürsüsü gökleri ve yeri kucaklamışdır. Bunların nîgehbanlığı O'na ağır da gelmez. O, çok yüce, çok büyükdür**".¹²⁸

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَا
وَأَلْمَلِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ ط
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ. ط
إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ قف وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ
بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًّا بَيْنَهُمْ ط وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ.

“Allâhü Teâlâ, muhakkak (*Lâ ilâhe illâ hû*) olduğuna (kendisinden başka hiçbir tanrı, -hiçbir ilâh, hiçbir ma'bûd-olmadığına) -*delîl'leri ile, âyet'leri ile*- bi'z-zât kendisi şehâdet etdi. Melek'ler de şehâdet etdi. Hakîkaten ilim sâhibi olan (Peygamber'ler ve) kâmil ilim sâhibleri de şehâdet etdi,

(veyâ tüm melekler ve hakîkaten ilim sâhibi olan kâmil ilim sâhibleri de O'nun vahdâniyyet'ine -ya'nî O'nun “*Lâ ilâhe illâ hû*” olduğuna, O'ndan başka hiçbir ilâh, (*hiçbir tanrı, hiçbir ma'bûd*) olmadığına- îmân edip ikrâr etdi).

Öyle ki (*قَائِمًا بِالْقِسْطِ* : *Kâimen bi'l-kısd* : *Adâletle kâim olarak adâleti ayakda tutarak* (O'nun var ve bir olduğuna, noksan sıfatlardan münezze olup kemâl sıfatları ile muttasıf

¹²⁸ -Bakara, 255.

bulunduğuna) **îmân edip ikrâr etmek sûretiyle, şehâdet etdiler.**

(Şu halde ey ins-ü cin, iyi bilin ki) **O'ndan başka hiç bir ilâh, (hiç bir tanrı, hiç bir ma'bûd) yoktur. Ancak O vardır, birdir ve noksan sıfatlardan münezzehdir. O, Azîz'dir, (mutlak kuvvet ve kudret sâhibidir) ve O, Hakîm'dir, (yegâne hüküm ve hikmet sâhibidir)".**

“Hak dîn, Allâh ındinde İslâm'dır. Kitâb verilenler (başka sûretle değil) ancak kendilerine ilim geldikten sonra, aralarındaki ihtirasdan dolayı, ihtilâfa düştüler. Kim Allâh'ın âyetlerini inkâr ederse şübhesiz ki Allâh hesabı pek çapuk görücüdür”.¹²⁹

قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ ۗ بِيَدِكَ الْخَيْرُ ۗ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۗ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ۗ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ.

“De ki: -Ey mülkün sâhibi Allâh, Sen mülkü kime dilersen ona verirsin, mülkü kimden dilersen ondan alırsın (dilediğine mülk verirsin, dilediğinden de mülkü alırsın). Kimi dilersen onun kadrini yükseltir, kimi delersen onu alçaltırsın (dilediğini azîz edersin, dilediğini zelîl edersin). Hayır, yalnız Senin elindedir. Şübhesiz ki Sen her şey'e hakkıyla Kâdirsin”.

¹²⁹ -Âl-i İmrân, 18-19.

İslâm Dîni'ne göre dünyevî ve uhrevî mutluluğun tek yolu
Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına göre inanıp yaşamaktır

“Geceyi gündüzün içine koyarsın, gündüzü geceye sokarsın. Ölüden diri çıkarırsın, diriden ölü çıkararısın. Sen kimi dilerden ona (dilediğine) sayısız rızık verirsın”.¹³⁰

¹³⁰ -Âl-i İmrân, 26-27

Nasîhat ifâde eden
âyet-i kerîme'lerden ba'zıları

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ
عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا ۗ كَذَٰلِكَ نُجْزِي كُلَّ كَافِرٍ. ۛ
وَهُمْ يَصْطَرِحُونَ فِيهَا ۗ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا
نَعْمَلُ ۗ
أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۗ فَذُوقُوا فَمَا
لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ. ۛ

“O kimseler ki küfr etdiler, cehennem ateşi onlar içindir. Ödürülmezler ki ölsünler. O cehennemin azâbından bir kısmı, onlardan kaldırılıp hafifletilmez de. İşte biz küfürde ileri giden herkesi böyle cezalandırırız”.

“Onlar orada şöyle bağırsırlar: Ey bizim Rabb'imiz! Bizi çıkar. Daha evvel yapmakda devam ettiğimizden bambaşka iyi amel ve hareketler yapacağız.

Size iyice düşünecek kimsenin düşünebileceği kadar, öğüt kabul edebileceği kadar, bir ömür vermedik mi? Size azâb ile korkutan, (âkıbetinizi haber veren, Peygamber, Kitâb, ihtiyarlık v.s de) gelmişti. Şimdi tadın azâbı. Artık zâlimler için hiçbir yardımcı yok”.¹³¹

¹³¹ -Fâtır, 36-37

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ ۚ إِنَّ
اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۗ إِنَّهُ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ.

"(Yâ Muhammed, tarafımdan onlara) **de ki: Ey nefislerine karşı aşırı giden kullarım, Allâh'ın rahmetinden ümid kesmeyin.** (Eğer şirkden sakınır ve günahlarınıza tevbe ederseniz) **Allâh bütün günahları bağışlar. Çünkü O, çok bağışlayıcı, çok esirgeyicidir**".¹³²

وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ.

"Size azâb gelip çatmadan Rabb'inize dönün. O'na teslim olun. Sonra size yardım edilmez".¹³³

وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ
بِعْتَهُ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ.

"Ansızın ve hiç farkına varmadığınız bir sırada, size azâb gelmezden önce Rabb'inizden size indirilenin en güzeli (olan Kur'ân'a ve peygamberlerin en hayırlısı olan Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm'a) **uyun**".¹³⁴

✽

الَّذِينَ إِذَا مَكَتَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا
بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَاللَّهُ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ .

"Eğer (hayır ve îman yolunu tercih eden mü'min kullarımızın) **kendilerine, yer yüzünde bir iktidar mevkîi verirsek, onlar namazı dosdoğru kılarlar (ve kıldırırlar), zekâtı verirler (ve verdirirler), iyiliği emr ederler ve**

¹³² -Zümer, 53.

¹³³ -Zümer, 54.

¹³⁴ -Zümer, 55.

kötülükden vaz geçirmeye çalışırlar. Her yapılan işin âkıbeti Allâh'a âiddir, (O, gereken karşılığını tam olarak verir)”¹³⁵.

وَلَنذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ. وَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا ط إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ
مُنْتَقِمُونَ.

“Biz, o en büyük azâbdan (âhîret azâbından) önce de onlara mutlakâ yakın azâbdan (katl, esâret, kıtlık, salgın hastalıklar ve düşman tasallutu gibi dünyevî azâblardan) tatdıracağız. Tâ ki ric’at etsinler (küfür, şirk ve nifakdan îmâna dönsünler diye)”¹³⁶.

“Kendilerine Rabb’inin âyetleri ile öğüt verilip de sonra onlardan yüz çeviren kimseden daha zâlim kimdir? Hiç şübhesiz ki biz günahkârlardan intikam alıcılarız”¹³⁷.

¹³⁵ -Hacc, 41.

¹³⁶ -İbn-i Abbâs radiye'llâhü anhümâ, bu husûsa işâretle,

"Bir toplum, Allâhü Teâlâ'ya karşı olan ahdini bozarsa, Allâhü Teâlâ, o topluma düşmanlarını musallat eder". buyurmuşdur. Taberânî.

¹³⁷ -Secde, 21-22.

Özet bir Y a k a r ı s

Yâ Rabb, bizleri, Rasûlün Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm*'ın, Ashâb-ı Kirâmı'nın ve Ehl-i sünnet ve'l-cemâat âlimlerinin yolundan giderek rızâ-i ilâhî'ni kazanmaya çalışan kullarından eyle.

Yâ Rabb, Sevgili Rasûlün Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in mübârek Rûh-i şerîflerini yarattığın zaman, **Levh-i mahfûz**'a, kendi isminle O'nun ismini berâber yazdığın ve yarattığın tüm mahlûkâtı bu esâsa inanıp yaşamakla (*Seni tesbîh ve tenzih etmekle*) görevlendirip Sana kulluk yapmakla sorumlu tuttuğun **Kelime-i Tevhîd**'in bütün özelliklerini kalbimize yerleştirdi ve ondan başka hiçbir şey'e yer verme. Kalbimizi, dilimizi ve tüm organlarımızı, **zikrinden, Sana kulluktan ve Sana muhabetden**, bir an dahî ğâfil bırakma.

Âmîn, âmîn, âmîn;
ve'l-hamdü li'llâhi Rabbi'l-âlemîn.

A.Celâleddin Karakılıç

15-Mayıa-2015
26-Receb-1436

لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ.
“Ümmetimden dâimâ hakk üzere gâlib ve zâhir,
muhâliflerinden kendilerine zarar gelmez bir tâife (kıyâmete
kadar) hiç eksik olmayacaktır”¹³⁸

*Allah'a dayan, sa'ye sarıl, hikmete ram ol;
Yol varsa budur bilmiyorum başka çıkar yol!
Ne irfandır veren ahlâka yükseklik, ne vicdandır;
Fazîlet hissi insanlarda Allâh korkusundandır.*

¹³⁸ -Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarîh Tercemesi, C.1.ss.78. Ahmed Naim.

F İ H R İ S T

İSLÂM DÎNİ'NE GÖRE DÜNYEVÎ VE UHREVÎ MUTLULUĞUN TEK YOLU, EHL-İ SÜNNET VE'L-CEMÂAT ESASLARINA GÖRE İNANIP YAŞAMAKDIR	1
Besmele, Hamdele, Salvele	3
Ö N S Ö Z	5
YARATILIŞIN AMACI	9
Allâhü Teâlâ'dan Sırât-i müstekîm'e (doğru yola) hidâyeti istemek	14
Lâ ilâhe ille'llâh, Muhammedü'r-Rasûlü'llâh Kelime-i Tevhîdi'nin anlamı	16
Merhûm ve mağfûr muhaddis Kâmil Miras'ın tesbitleri	19
Ehl-i sünnet esâslarına göre inanan ve inanmayan insanlar hakkındaki Kur'ân âyetleri'nden ba'zıları	27
Allâhü Teâlâ'ya şirk koşarak îmân etmek, sahîh ve ve makbûl bir îmân değildir	29
Zamânımızın şirk ve küfür şekilleri	34
Hazreti Muhammed <i>aleyhi's-selâm</i> 'ın Ashâb-ı Kirâm'ı dînî konularda nasıl hareket ederdi?	38
İctihâd kapısı kapalı mıdır?	41
Dînî konuları, <i>Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarının dışına çıkararak anlatmaya çalışmak</i> , büyük bir sorumluluk gerektirir	43
Ehl-i sünnet esâslarına uygun Fıkhî mezheblerin ortaya çıkışı	46
Şer'î hükümlerde ihtilâf câiz midir?	49
İslâm Dîni'nde tefrika câiz midir?	53
Tefrika ve İhtilâfın nedenleri ve zararları	56

Tefrika ve ihtilâfın neticesi Azâb-ı ilâhî'dir	60
Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına aykırı yenilikçi din adamlarının görüş ve yorumları	63
Yenilikçi din adamlarının İslâm dîni'ne ve Müslüman'lara verdikleri zararlar	64
Müftî-mâcin'lerin verdiği fetvalara güvenilir mi?	68
Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına göre inanılması ve yerine getirilmesi gerekli dört ana şart	73
T e ş h i s v e n e t î c e	74
Hamd-ü senâ' ve küçük bir duâ örneği	78
Mesnevî'den	82
BA'Zİ FAYDALI BİLGİLER	83
Ba'zı âyet-i kerîme'lerin fazileti	83
Nasîhat ifâde eden âyet-i kerîme'lerden ba'zıları	88
Özet bir yakarış	91
F İ H R İ S T	93

İslâm Dîni'ne göre dünyevî ve uhrevî mutluluğun tek yolu
Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına göre inanıp yaşamaktır

İSLÂM DİNİ'NE GÖRE DÜNYEVİ VE UHREVİ MUTLULUĞUN TEK YOLU,
EHL-İ SÜNNET VE'L-CEMÂAT ESASLARINA GÖRE İNANIP
YAŞAMAKDIR

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ.

“Ben cinleri de, insanları da (başka bir hikmetle değil) ancak bana kulluk etsinler, (benim varlığımı ve birliğimi bilsinler, beni noksan sıfatlardan münezze kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılarak bana kulluk etsinler), diye yaratdım”.¹³⁹

لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ.

“Ümmetimden dâimâ hakk üzere gâlib ve zâhir, muhâliflerinden kendilerine zarar gelmez bir tâife (kıyâmete kadar) hiç eksik olmayacaktır”¹⁴⁰

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ.

“Ey îmân edenler, eğer Allâh'dan korkarsanız O, size iyi ile kötüyü (hakk ile bâtilı) ayırd edecek bir anlayış (bir ma'rifet ve nûr) verir, suçlarınızı örter ve sizi mağfired eder. Allâh, büyük lûtufta ve ihsân sâhibidir”.¹⁴¹

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ.

“Bizim üzerimize (düşen görev), ap-açık bir tebliğ'den başka (bir şey) değildir”.¹⁴²

¹³⁹ -Zâriyât, 56.

¹⁴⁰ -Sahih-i Buhârî Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercemesi, C.1.ss.78. Ahmed Naim.

¹⁴¹ -Enfâl, 29

¹⁴² -Yâsîn, 17.